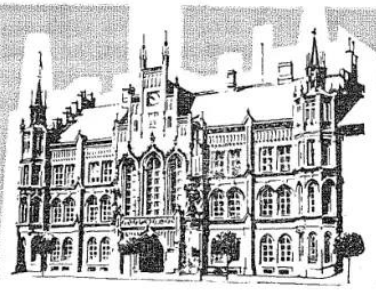
Novobydžovský

ROČNÍK I.
5. 10. 1974

Číslo 3

ZPRAVODAJ

Naše družební město Brezno ve Slovenském národním povstání

Zdeněk MACHAČ, tajemník MěstNV

Podobně jako jinde na středním Slovensku začala v Brezně příprava povstání již brzy na jaře roku 1944. V Brezně a v okolních, tenkrát průmyslovějších městech Podbrezové, Piesku a Hronci byly ustaveny buňky komunistické strany, které navazovaly spojení s ostatními protifašistickými silami, koordinovaly a řídily styky civilních složek, vojenské posádky a partyzánských skupin, organizovaných v okolních horách.

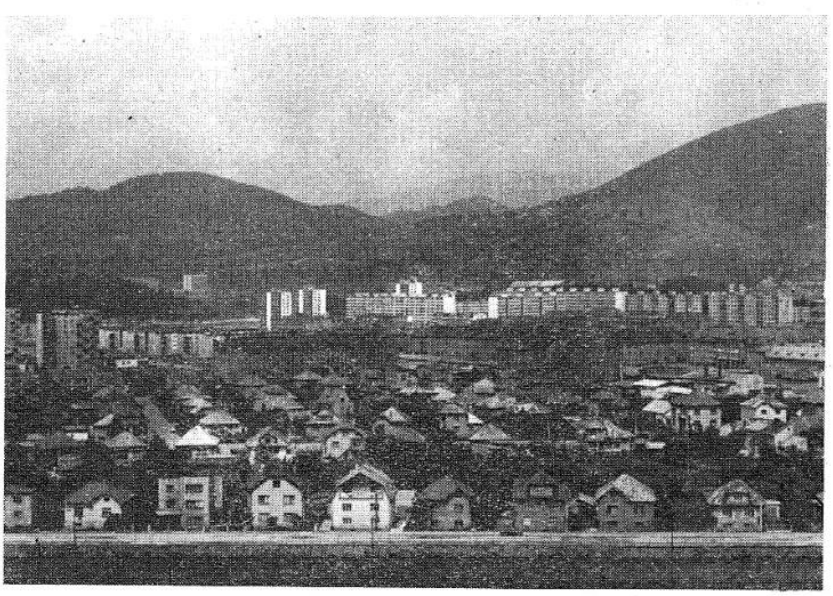
Ilegální OV KSS organizoval pod heslem „Získat všechny pokrokové síly proti fašistům" tajné schůze, tisk a rozšiřování letáků, demonstrace, sabotáže i materiální a finanční pomoc partyzánům.

V Brezně byl ustaven již v březnu 1944 prvý a v květnu pak druhý ilegální revoluční národní výbor, který navázal styky s velitelem místní posádky i s partyzánskými veliteli Ernestem Bielikem a A. S. Jegorovem.

Zatím slovenské hory přijímaly stále nové a nové výsadkové skupiny partyzánů, organizované a vycvičené za frontou na území Sovětského svazu, a k těm se připojovali místní odbojáři.

Začátkem srpna byla revoluční situace již tak příznivá, že partyzáni scházeli s hor a veřejně se stýkali s občany na závodech i v obcích. 25. srpen znamenal otevřený zásah partyzánů do výkonu státní moci. Obsadili hlavní stanici, legitimovali cestující, napadli okresní úřad, kde si vyžádali uskladněné zbraně a dokonce jednali i v místních kasárnách. Skutečným počátkem povstání byl 26. srpen, kdy armáda i bezpečnostní orgány byly již v rukou partyzánů, kteří večer obsadili celé město. Rozkaz vojenského ústředí k zahájení boje byl vydán 29. srpna a 30. srpna byl vyhlášen svobodným slovenským vysílačem v Banské Bystrici.

Koncem října byli partyzáni donuceni ustoupit hluboko do zasněžených hor. Brezno bylo obsazeno ustupujícími fašistickými vojsky a gestapem. Věznice se rychle zaplnily zatčenými občany, byli vražděni nejen partyzáni a podezřelí ze styku s nimi, ale i rukojmí a náhodně zatčení civilní občané. Na Krtičnej, nedaleko náhradního partyzánského letiště, bylo zavražděno 8 žen, 22 mužů a 1

Pohled na družební město Brezno.

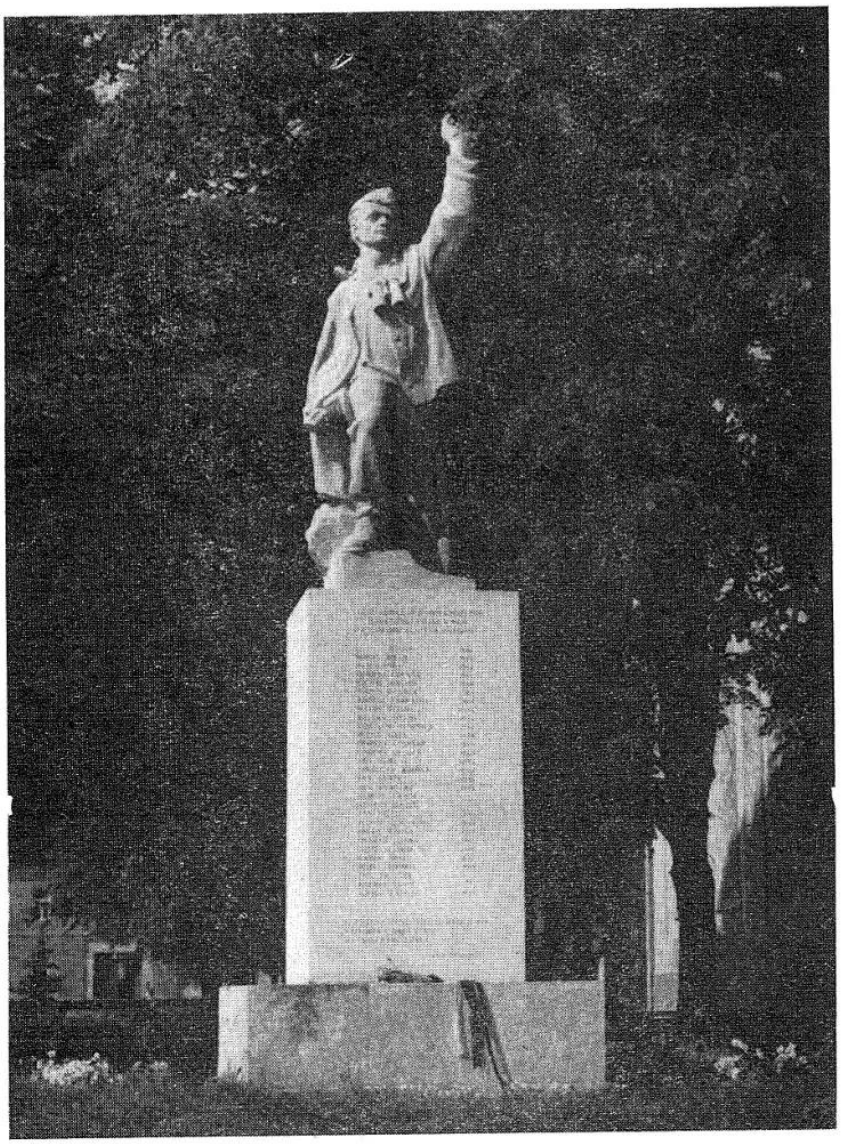
dítě. Ve městě a okolí znovu zavládl nacistický teror.

V polovině prosince přišla do města ustupující maďarská armáda. Teprve v lednu po urputných bojích začaly fašistické jednotky kvapně ustupovat na západ směrem na Banskou Bystricu. V noci z 30. na 31. leden pronikly do Brezna první jednotky osvoboditelů.

Nepřítel se však zachytil na výšinách v těsné blízkosti Brezna, a proto boj pokračoval ještě celý únor. Ohrožení občané byli evakuováni a ve městě zůstala jen sovětská a rumunská vojska a členové městské milice. Ovládnout údolí Hronu na západ od Brezna byla složitá a těžká úloha, která vyžadovala koordinaci akcí směrem od východu a jihu.

Fašismus zanechal v Brezně strašné stopy pustošení. Zřícené domy, vypálené usedlosti, zničené mosty a železniční tratě. Bombardování, sedmitýdenní frontové boje, ostřelování města způsobily obyvatelům mnoho bolesti a strádání. Ne však zbytečně. Z utrpení a bolesti se zrodil pro lid Horehroní nový, radostnější a bohatší život ve svobodné Československé socialistické republice.

Lid našich národů nikdy nezapomene obětí hrdinů Slovenského národního povstání, nikdy se nezpronevěří ideám, které vedly naše národy i ostatní národnosti do boje proti fašismu a nacismu, nikdy nezapomene na pomoc našich sovětských přátel, která umožnila dovést revoluční odboj našich národů do vítězného konce.

„Na věčnou památku hrdinům, kteří padli ve světové válce v boji za svobodu vlasti a národa“ čteme na památníku, který je umístěn v parkové části náměstí města Brezna.

PO STOPÁCH SNP

Letošní rok je bohatý na významná výročí. Koncem srpna jsme vzpomněli 30. výročí SNP. Ano, třicet let uplynulo od doby, kdy slovenský lid povstal se zbraní v ruce proti fašistickému bezpráví a násilí. Tehdy před celým světem dokázal, že je odhodlán svobodu si vybojovat.

S vděčností a úctou vzpomínáme na hrdiny této významné události v životě našich národů. Mnoho mladých lidí putuje místy slavných bojů. Mezi těmi, kteří přišli na Slovensko vzdát úctu padlým hrdinům, byl i Jan Čeněk z Nového Bydžova. Náhodou jsme se spolu setkali a on mi poutavě vyprávěl o svých zážitcích. Vyprávěním jsem byl plně zaujat a rozhodl jsem se, že je napíši do Novobydžovského zpravodaje a podělím se tak se čtenáři o jeho dojmy.

„Návštěvou jsem si připomenul události, které před 30 lety probíhaly od Banské Bystrice až po Vysoké Tatry,“ začal své vyprávění Jan Čeněk. A dále pokračuje: „O přípravách na povstání a o jeho průběhu nám vyprávěl soudruh Terek na besedě přímo v kolébce povstání — Banské Bystrici. Od něho jsme se dozvěděli, jak pod vedením zkušených sovětských velitelů se partyzáni učili vytvářet jednotky. Dále nám vyprávěl o pomoci obyvatelstva partyzánům. Obyvatelé okolních obcí donášeli do hor partyzánům potraviny, šatstvo i léky. Fašisté neúprosně pronásledovali všechny, kdo jakýmkoliv způsobem poskytovali partyzánům pomoc. O zvěrstvech nacistů jsme se na vlastní oči přesvědčili při návštěvách památných míst. Obec Kaliště postihl osud našich Lidic. O hysterii fašistů hovoří dokumenty a shromážděný fotomateriál. Při pohledu na některé fotodokumenty nám běhal až mráz po zádech. Na 500 lidí bylo zavražděno za aktivní pomoc partyzánům v obci Kremnička. Památník obětem fašismu a symbolická pec vápenky v obci Nemecká nutí návštěvníky postát na místě a zamyslet se nad bojem všech, kteří si tolik přáli svobodu, ale kterým nebylo dopřáno radovat se z vítězství přineseného naší vlasti Rudou armádou v roce 1945.

Z povstalecké obce Čierný Balog jsme si odnesli vzpomínku na celý život. Setkali jsme se s člověkem, jehož osud vylíčil Petr Jilemnický v

Dokončení na str. 3.

Včera učni - dnes dělníci

Čas závěrečných zkoušek. Dny plné ruchu, starostí i napětí jsou již ty tam. Učňové si při nich poctivě propotili košile. I ti nejlepší měli trému a mnohdy si nemohli vzpomenout na to potřebné. Ale potom se v hlavě přece jen „rozjasnilo", přišla myšlenka, za ní další...

Ve slavnostně vyzdobené zasedací síni v budově OSP v Novém Bydžově sedí 35 chlapců. Za chvilku z rukou výrobně-technického náměstka J. Adamičky převezmou výuční listy. Všichni jsou šťastni, že zkoušky absolvovali s úspěchem.

V OSP se dnes učí téměř 100 učňů. Teoretické vědomosti získávají v učňovských školách v Hradci Králové, Novém Bydžově, Broumově, Malých Svatoňovicích, praktické dovednosti potom na stavbách podniku.

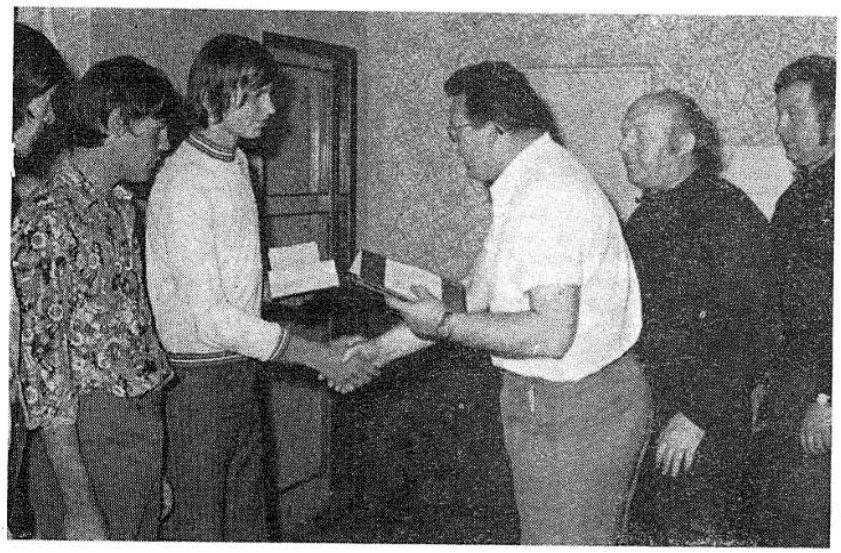
O učně je dobře postaráno. Nabízí se jim i řada možností, jak užitečně i zábavně strávit volný čas. Vedení podniku spolu se ZO KSČ, ZV ROH a ZO SSM organizuje různé zájezdy se sportovně brannou tematikou, časté jsou i soutěže, zájezdy apod. Významného úspěchu dosáhli učňové letos v soutěži Zenit, jejímiž organizátory je OV SSM a Pozemní stavby v Hradci Králové. Novobydžovští se umístili na 2., 3. a 5. místě.

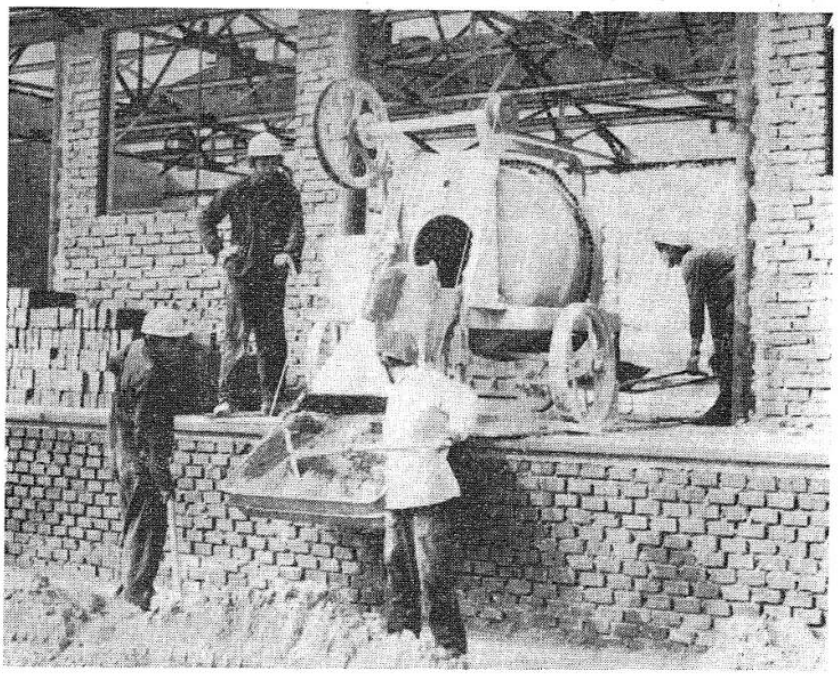
Stavební podnik začíná mít na našem okrese dobré jméno. Současně zabezpečuje solidní možnosti výdělku. To se samozřejmě odráží v náboru mladých lidí do stavebnictví. Nábor pro letošní rok se podařilo úspěšně splnit. Nejvíce chlapců se přihlásilo do základního učebního poměru zedník. V rámci možností podniku byly úspěšně obsazeny i další obory, jako např. instalatér, stavební zámečník, truhlář, tesař a jiné.

Tuto skutečnost zhodnotil při slavnostním vyřazení vyučených chlapců předseda ZO KSČ s. Jaroslav Sůra. Chlapci prokázali v závěrečných učňovských zkouškách jak teoretické, tak i praktické vědomosti. Zkušební komisi se pochlubili se vším, čemu se za tři roky učení naučili. Jejich výsledky se dočkaly ocenění. Nejlepší učni obdrželi pěkné knižní dary.

Z učňů se stali mladí dělníci. Jistě se budou všemi svými silami snažit dělat řemeslo s láskou. A tak zbývá již jen v závěru popřát všem hodně úspěchů.

Text a foto Z. Pšenička

PO STOPÁCH SNP

Dokončení ze str. 2.

Kronice na postavě lesníka Gondáše. Byl jím s. Antal. Jeho vyprávění nám jednotlivé souvislosti celého povstání ještě více spojilo a naše představy o SNP dostaly konkrétnější podobu. A když člověk na vlastní oči vidí slovenské hory, kopce a lesy, dovede si lépe těžkost bojů v horách představit.

Jaké jsem si odnesl dojmy? Nejvíce na mě zapůsobil Památník SNP v Banské Bystrici. Je skutečně právem považován za skvost architektury. Procházkou po památných místech jsem získal dokonalý obraz boje slovenského lidu v SNP. Pro mladého člověka jsou tato místa živým dokladem toho, jak těžce se rodila naše přítomnost. Je zde hodně míst, kde se člověk musí poklonit a v tichu zamyšlen postát."

Všichni, kdo navštíví místa bojů SNP, si pro paměť a poučení připomínají nejen strastiplnou cestu našich národů ke svobodě, ale i slavnou kapitolu našich novodobých dějin.

Z. Pšenička

INFORMACE Z PLENÁRNÍHO ZASEDÁNÍ MěstNV

Václav JELÍNEK, předseda MěstNV

Plénum MěstNV se zabývalo na svém zasedání 26. srpna 1974 zejména současným stavem, potřebami a perspektivami rozvoje obchodní sítě a služeb ve městě. V podrobných zprávách obchodní komise a komise místního hospodářství byl zhodnocen dosavadní stav na úseku obchodních, restauračních a ostatních služeb a zároveň kriticky poukázáno na některé nedostatky, zejména rozložení dosavadní obchodní sítě, na špatný stav některých provozoven a na nepostačující stav skladovacích prostorů. Modernizace provozoven, jejich adaptace i nová výstavba se zpožďuje za současnými potřebami i za novou bytovou výstavbou. Značné potíže vznikají na malých prodejnách při onemocnění jejich vedoucích, ale i přejímce zboží a při jiných nahodilých příčinách, kdy jsou prodejny často uzavírány.

Podrobné územní plány připravují doplnění a zlepšení obchodní sítě ve městě. Tato perspektiva však bude uskutečňována postupně, zejména podle dokumentační připravenosti a podle materiálových, kapacitních a finančních možností jednotlivých podniků.

V blízké budoucnosti připravuje MěstNV spolu s obchodními organizacemi adaptaci prodejny v Revoluční ulici a výstavbu prodejen v Zábědově a v sídlišti rodinných domků za tratí.

Podrobně byla hodnocena činnost Domovní správy a Komunálních služeb. Domovní správa obhospodařuje 110 domků s 587 nájemními jednotkami. Většina domů je velmi stará a vyžaduje značnou údržbu jak krytin, fasád a žlabů, tak vnitřního zařízení. Domovní správa se velmi dobře vypořádala s úkoly prvého pololetí a jsou předpoklady splnění celoročního plánu oprav. Velkou pomocí jsou svépomocné práce nájemníků. V některých případech je však DS závislá na dodavatelských závodech.

Komunální služby ve svých 45 provozovnách zajišťují služby obvvatelstvu v Novém Bydžově, v Chlumci nad Cidl., v Nechanicích a ve všech okolních obcích. Současný stav provozoven většinou neodpovídá dnešním náročným požadavkům na poskytování služeb a je nutné se zaměřit na modernizaci nejen jednotlivých provozoven, ale na modernizaci a koncentraci celé sítě. Podnik na základě programu k zabezpečení úkolů vyplývajících z usnesení XIV. sjezdu KSČ a směrnic k zajištění rozvoje služeb zpracoval dlouhodobou koncepci rozvoje jednotlivých oborů služeb.

Plenární zasedání se dále zabývalo plněním celoměstského závazku, uzavřeného na počest 30. výročí SNP, hodnotilo i plnění plánu a rozpočtu za první pololetí roku, zabývalo se zajištěním druhého pololetí a přípravou plánu a rozpočtu na rok 1975. V jednání bylo zejména zdůrazněno hospodárné a efektivní využití materiálových i finančních prostředků, dodržování finanční kázně a odpovědná příprava plánu.

Ve zprávě komise pro ochranu veřejného pořádku bylo plénum informováno o činnosti komise na úseku veřejného pořádku, požární ochrany i o činnosti inspekce veřejného pořádku. Bylo konstatováno, že spolupráce KOVP, OO - VB i PS - VB je velmi dobrá.

Na úseku správního řízení podle zákona č. 60/61 Sb je správní komise povinna stíhat přestupky. V převážné většině je komise nucena zabývat se přestupky proti socialistickému soužití občanů. Stále ještě dochází v našem městě k projevům neúcty občana k občanu či ke společnosti, slovním i fyzickým napadáním, výtržnostem i poškozováním majetku v socialistickém vlastnictví, projevy vandalismu, často i pod vlivem alkoholu. Těmto negativním jevům nelze účinně a zcela čelit bez podpory a pomoci všech občanů.

V závěru jednání podal Výbor lidové kontroly zprávu o vyřizování stížností, o prověrkách a kontrolách, které vykonal v uplynulém období.

Československá spartakiáda 1975

Vstupujeme do rozhodující etapy příprav Československé spartakiády 75, která se bude konat na počest 30. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou.

Přípravy na tělovýchovná vystoupení probíhají i v naší TJ Jiskra. Cvičitelky a cvičitelé se účastní nácvičných, abychom mohli včas zahájit pravidelný nácvik jednotlivých vystoupení. A nyní se naskýtá příležitost pro vás, kteří se rozhodujete začít pravidelně cvičit. Dveře naší nově adaptované sokolovny jsou otevřeny pro všechny. Vždyť rozvoj masové tělesné výchovy je jedním z důležitých cílů Československé spartakiády 75, která se může stát motivací a impulsem vaší pravidelné tělovýchovné činnosti.

Nejen cvičitelé a cvičenci se budou připravovat na spartakiádu, ale nemalý úkol čeká také funkcionáře TJ Jiskra a ostatní příznivce sportu v Novém Bydžově. Z rozhodnutí OV ČSTV v Hradci Králové se bude konat v Novém Bydžově dne 7. června 1975 okrsková spartakiáda.

TJ Jiskra věří, že okrsková spartakiáda sehraje mobilizující roli v aktivizaci našich spoluobčanů a stane se pro ně inspirací a trvalým podnětem k účasti na tělesné výchově a sportu.

Hk

Patronát Jednoty

Letos v březnu převzala bydžovská Jednota patronát nad pionýrskou skupinou „Rudá hvězda" při ZDŠ v Karlově ulici. I když spolupráce zatím trvá jen krátce, může se pochlubit řadou pěkných výsledků.

Jednota podporuje pionýrskou činnost finančně. Pracovníci Jednoty se zúčastnili akcí, které se konaly na počest 25. výročí založení PO.

Pionýři na oplátku navštěvují zaměstnance Jednoty na slavnostních schůzích, které kulturním vystoupením zpestřují. Zvláště je nutno vyzvednout jejich bezprostřední srdečný pozdrav všem našim ženám při svátku MDŽ.

Jednota i pionýrská skupina „Rudá hvězda" plní vzájemnou dohodu o spolupráci ve všech bodech. Při hodnocení jsme si řekli, že i nadále budeme finančně podporovat akce pionýrské skupiny a vyhodnocovat nejlepší pionýry v soutěžích. Aby si mohli pionýři k významným výročím zdobit školu, poskytneme jim potřebný materiál. Pro rekreaci pionýrů zapůjčíme chatu v Olešnici.

I nadále se budeme těšit na další oboustranně prospěšnou spolupráci.

Jednota Nový Bydžov
SSM - ústředí

Soubor Beskyd v našem městě

V pátek 30. srpna vystoupil v N. Bydžově valašský soubor písní a tanců Beskyd ze Zubří.

V jeho podání diváci uslyšeli a zhlédli vážné i veselé, poklidné i dovádivé písně a tance valašského lidu z kraje od Rožnova pod Radhoštěm. Melodie jeho písní a rytmy tanců jsou utkány z radostí i starostí valašských pastevců, svádějících nerovný boj s přírodou i s nepřízní feudálních pánů, kteří po staletí bez velkého úspěchu se snažili spoutat jejich volný, avšak těžký život nevolnickou řeholí.

Prostřednictvím uměleckého ztvárnění jejich folkloru jako by na nás dýchal svěží vítr valašských hor, zdobených koberci ovčích stád, dřevěnými ohradami salaší i „věčným" ohněm pasteveckých kolib.

Hodnotným programem, v jehož úvodu i závěru bylo uměleckým slovem vzpomenuto 30. výročí Slovenského národního povstání, přispěl soubor Beskyd k důstojné oslavě historického výročí v našem městě, v jejímž úvodu promluvil Jar. Fiedler, tajemník OV KSČ z Hradce Králové.

J. Trejbal

VYVRCHOLENÍ SKLÁŘSKÝCH OSLAV

„Právě před deseti lety zapustil kořeny v Novém Bydžově sklářský průmysl", tak začínal článek v minulém čísle Novobydžovského zpravodaje k výročí deseti let trvání závodu Jabloneckých skláren. Již od letošního prvomájového průvodu se naši spoluobčané seznamovali s naším malým, přesto však významným výročím v oblasti průmyslového rozvoje města.

Pátek 6. září se stal nejvýznamnějším dnem celé této akce. Již od deváté hodiny ráno se scházeli naši zaměstnanci v slavnostně vyzdobené novobydžovské sokolovně. Řady bílých stolů, na dvě stovky různobarevných jiřinek, pódium s předsednickým stolem, v čele emblém „10 let úspěšné práce sklářů" a prapor ROH, na protější stěně ústřední heslo oslav „Iniciativou pracujících za další rozvoj závodu". Taková byla atmosféra pátečního rána. Slavnostní, ale i trochu vzrušená, zda vše dopadne tak, jak bylo plánováno, zda se slavnost vydaří.

Krátce před desátou hodinou jsme přivítali ve svém středu milé hosty: delegaci podnikového ředitelství Jabloneckých skláren z Desné v čele s podnikovým ředitelem s. ing. Štosem, zástupce OV KSČ z Hradce Králové s. Urbana, tajemnici OV SČSP s. Procházkovou a tajemníka MěstNV v Novém Bydžově s. Machače.

Po oficiálním přivítání hostů přednesl hlavní projev ředitel jubilujícího závodu s. Anděl. Shrnul krátce celou desetiletou historii závodu, vyzdvihl všechny dosažené úspěchy, kriticky hovořil i o problémech, které jsou však všude tam, kde se něco nového vytváří. K tomuto mj. řekl:

„Je naší chloubou, že v našem závodě vyrábíme celobrus nejobtížnějších tvarů a že právě v netradiční oblasti jsme tohoto dobrého výsledku dosáhli. Hovořím-li o tomto kladu, chtěl bych zdůraznit, že dobrého výsledku lze docílit za určitých podmínek. Je to v prvé řadě naše socialistické státní zřízení, které vytváří podmínky pro dynamický rozvoj společnosti a umožňuje všem aktivně se podílet na řízení a budování naší vlasti. Dále je to cílevědomé vedení naší společnosti Komunistickou stranou Československa a konečně také naše vlastní iniciativa ve vztahu k závodu a jeho úkolům. Považuji za svou povinnost na této slavnostní schůzi zdůraznit, že díky porozumění a aktivnímu přispění převážné většiny pracovníků našeho závodu se nám podařilo závod nejen založit a investičně vybudovat, ale usilovnou a trpělivou prací natolik zkonsolidovat, že od II. pololetí roku 1967 patří stále mezi nejlepší závody v rámci podniku."

Po seznámení s plánem posledního roku této pětiletky a nastínění úkolů dalšího pětiletého plánu na léta 1976—80 s. ředitel Anděl v závěru uvedl:

„Dovolte mi, vážení spolupracovníci, abych vaším jménem poděkoval OV KSČ a ONV v Hradci Králové za účinnou pomoc při budování a rozvoji našeho závodu, abych rovněž poděkoval MěstV KSČ a MěstNV v Novém Bydžově za pomoc a dobrou spolupráci a ujistil je, že i nadále učiníme vše pro to, aby náš závod patřil mezi ty, na které se mohou spolehnout."

Jako další vystoupil podnikový ředitel s. ing. Štos. Poděkoval všem pracovníkům závodu za dosažené výsledky a zdůraznil, že je třeba si připomenout, že naše malé výročí oslavujeme v době, kdy vzpomínáme 30. výročí SNP — třicet let od vystoupení slovenského lidu za národní i sociální svobodu.

Zástupce OV KSČ s. Urban pozdravil shromáždění jménem okresních stranických a státních orgánů v Hradci Králové a vyzdvihl zejména kladný politický význam dobrých výsledků závodu v plnění plánu a závěrů XIV. sjezdu KSČ.

Jako poslední promluvil tajemník MěstNV s. Machač. Poděkoval jménem rady MěstNV za dobrou spolupráci vedení a složek závodu se složkami ve městě i za kladný přístup ke všem problémům, týkajícím se života našeho města.

Vyhodnocení nejlepších pracovníků. Foto L. Kruliš.

Poté byla veřejně oceněna práce mnoha zaměstnanců. Odznak „Nejlepší pracovník nár. pod. Jablonecké sklárny" obdrželi z rukou podnikového ředitele s. Feistauerová Marie, brusička skla, členka MěstV KSČ a předsedkyně ČSŽ v závodě, s. Hazdra Vlastimil, vedoucí vývojové konstrukční kanceláře a spoluautor čs. patentu — brousícího stroje na ověsy, s. Klofec Josef, mistr brusírny a předseda ZO KSČ a s. Zemánek Bohuslav, plánovač a dispečer, dlouholetý funkcionář ROH.

Dva kolektivy brusičů - hrubařů a leštiček obdržely po dvouletém usilovném soutěžení titul „Brigáda socialistické práce" s právem nosit bronzový odznak BSP. Navíc brigáda leštiček dostala od OV SČSP titul BSP Československo-sovětského přátelství. Diplom jim osobně předala s. Procházková. Titulem Vzorný pracovník závodu bylo vyznamenáno dalších 30 soudružek a soudruhů. Téměř 70 zaměstnanců, kteří jsou v zá-

TŘETÍ SETKÁNÍ BÝVALÝCH ZAMĚSTNANCŮ ZAZ

Součástí péče o pracující v ZAZ jsou i pravidelná setkání bývalých zaměstnanců závodu.

Letos se důchodci opět setkali s představiteli závodu, stranické a odborové organizace i se svými bývalými spolupracovníky. Přivítal je ředitel závodu soudruh Pospíšil. Stručně je informoval o současných výrobních úkolech a o uvažovaném rozšíření výroby i závodu. Vzpomněl i těch, kteří se tohoto setkání, v pořadí již třetího, nedočkali. Poděkoval všem, kteří i dnes stále pomáhají svou prací a dlouholetými zkušenostmi.

Po uvítání následovala exkurze do dílen, při které si všichni se zájmem prohlédli svá bývalá pracoviště a věnovali velkou pozornost novým strojům a zařízením. Všichni si přitom zavzpomínali na léta prožitá v závodě. Bylo na co vzpomínat. Vždyť mnoho z nich prožilo v závodě dobu od učení až do odchodu na zasloužený odpočinek. Při setkání si sdělili své radosti i starosti i příběhy ze svých životních osudů. Srdečné setkání trvalo od rána až do odpoledních hodin.

Při loučení poděkoval jménem všech šedesáti přítomných důchodců soudruh Honzák za to, že závod na své bývalé zaměstnance nezapomíná. Pracovnímu kolektivu závodu popřál hodně úspěchů v další práci.

vodě do jeho založení, obdrželo pamětní skleněnou plaketu a čestné uznání vedení závodu.

Po přečtení nového celozávodního závazku a jeho schválení zazněla sokolovnou Píseň práce, která důstojně ukončila první část programu.

Po společném obědě se představila skupina manekýnek a v hodinové módní přehlídce předvedla společenské i vycházkové modely a bižuterii z letošní kolekce. Program byl převzat z nedávno skončené mezinárodní výstavy bižuterie v Jablonci nad Nisou, kde měl velký úspěch. V dalším kulturním programu vystoupila estrádní skupina z Prahy. Jako hosté účinkovali herec Josef Beyvl a zpěvák zasl. umělec Jára Pospíšil, mladým se zejména líbil Karel Štědrý s písničkami a vyprávěním i mladá polská zpěvačka Barbara Halická.

Na závěr slavnostního dne se konala taneční veselice s úspěšným vystoupením naší dechové hudby „Skleněnka" a beatové skupiny „Venuše" MěstV SSM v Novém Bydžově.

Dá se říci, že se oslava vydařila a stala se odrazovým můstkem do dalších let budování závodu a celé naší socialistické společnosti.

— Li —

Slavnostní zasedání u příležitosti 10. výročí vzniku sklářského průmyslu v našem městě. Foto L. Kruliš

Celostátní tenisový turnaj žactva

Ve dnech 8.—11. srpna t. r. se staly tenisové dvorce našeho města dějištěm sportovního zápolení našich nejmladších tenisových nadějí. Konal se zde tradiční celostátní žákovský turnaj. Počet účastníků ze všech končin naší vlasti překonal všechna očekávání pořadatelů. Vždyť k nám přijelo 242 žáků a žákyň, kteří zde sehráli během čtyř dnů několik set utkání.

Novobydžovský žákovský turnaj má již každoročně své pevné místo v termínové listině Československého tenisového svazu a jeho popularita je neobyčejná. Proti minulým létům byl plánovaný počet hracích dnů rozšířen o jeden, ale ani to nestačilo, takže soutěž byla zakončena až 12. 8. 74 finálovým utkáním starších žáků.

V průběhu turnaje byla sehrána řada hezkých zápasů, které sledovali četní diváci. Střetnutí měla většinou dobrou úroveň.

Výsledky finálových utkání:
Mladší žáci: Adámek (Meteor Praha) — Šandera (NHKG Ostrava) 6:0 6:0
Mladší žákyně: Schielová (Lokomotiva Děčín) — Píšová (Jiskra Nový Bydžov) 6:1 6:1

Starší žáci: Kothbauer (Spartak Jihlava) — Nekola (I. ČLTK Praha) 3:6 6:1 6:5

Starší žákyně: Rohlíčková (Jiskra N. Bydžov, — Vránová (Světlá n. Sáz.) 1:6 6:1 6:1

Neobyčejně hodnotné ceny, které si z Nového Bydžova odváželi finalisté a semifinalisté jednotlivých kategorií, byly našim mladým sportovcům zaslouženou odměnou za jejich poctivé úsilí. Ceny byly věnovány MěstNV v Novém Bydžově a některými novobydžovskými závody.

Naši mladí sportovci i jejich rodiče a vedoucí byli v našem městě spokojeni a nešetřili slovy uznání o dobrém uspořádání soutěže v přátelském prostředí. K spokojenosti návštěvníků přispěl i dobře vybavený bufet, jehož domácí cukrářské výrobky se těšily velké oblibě.

Je nutno vyslovit vřelý dík a uznání všem, kteří se zasloužili o úspěšný průběh této sportovní akce přispívající již řadu let k propagaci našeho města. Dík patří zejména členům tenisového oddílu, z nichž mnozí obětují téměř všechen svůj volný čas a často i dovolenou této akci. Rovněž je třeba poděkovat za účinnou finanční i materiální pomoc MěstNV a většině závodů v Novém Bydžově.

Celostátní tenisový turnaj žactva v Novém Bydžově skončil, zůstávají jen hezké vzpomínky. Přejeme tenisovému oddílu, aby turnaj v roce 1975 byl právě tak zdařilý jako letošní.

MUDr. R. Uher

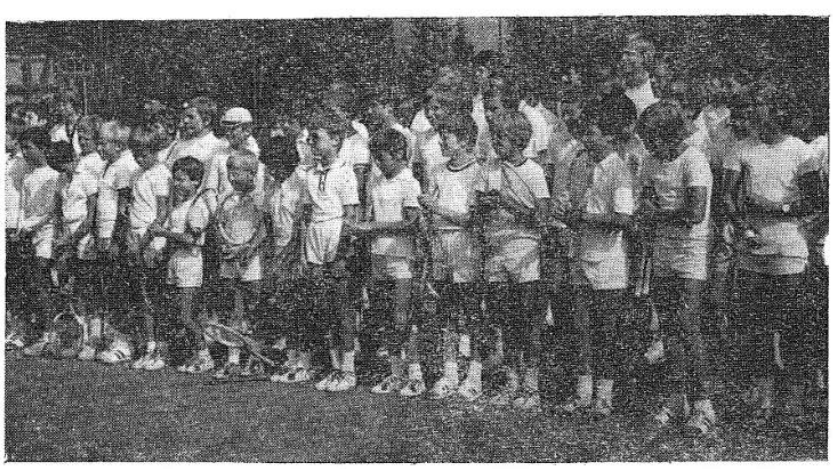

Foto V. Trutnovský.

Za akademikem OLDŘICHEM ŘÍHOU

Dne 31. srpna 1974 zemřel v Praze po dlouhé nemoci ve věku necelých 63 let akademik Oldřich Říha, doktor historických věd, ředitel Ústavu československých a světových dějin ČSAV, universitní profesor a dlouholetý vedoucí katedry obecných dějin a pravěku filosofické fakulty University Karlovy, vedoucí redaktor Československého časopisu historického, nositel Řádu práce a dalších vyznamenání.

O. Říha se narodil 28. října 1911 v Hlušičkách v rodině středního rolníka. O historii se živě zajímal již za středoškolských studií na novobydžovském reálném gymnasiu. V sextě začal psát kroniku Hlušic a Hlušiček a na základě dostupných pramenů přehledně vylíčil dějiny obou obcí. Zvlášť blízký vztah měl tehdy k archeologii. Povrchovým sběrem na pozemcích otce získal množství cenných nálezů, které daroval našemu muzeu.

Po maturitě v roce 1931 začal studovat na filosofické fakultě University Karlovy v Praze. Zájem o historii, probuzený otcem a dále podpořený na novobydžovské škole, studenta přivedl k hlubšímu poznání národních a světových dějin a k prvním pokusům o samostatnou vědeckou práci. Vedle ní nezapomínal na další archeologické výzkumy v rodné obci. Spolu s profesorem novobydžovského reálného gymnasia A. Šašinou prováděl v Hlušičkách první vykopávky, které obohatily muzeum o další nálezy, hlavně z mladší doby kamenné. Navíc až do roku 1934 dále pečlivě vedl kroniku Hlušic a Hlušiček.

Diplomový seminář prof. B. Mendla, ve kterém O. Říha na fakultě pracoval, byl zaměřen na hospodářské a sociální dějiny. Odtud vedla cesta ke studiu marxisticko-leninských děl a k marxistickému pojetí dějin. O. Říha se stal členem Historické skupiny, která na stránkách sborníku Dějiny a přítomnost o takové pojetí usilovala. To dokládá i autorova doktorská disertace Počátky moderního průmyslu cukrovarnického v českých zemích (1938).

Již jako vysokoškolský student O. Říha aktivně pracoval v levicových studentských organizacích. V letech nacistické okupace se zapojil do ilegální odbojové činnosti KSČ na Moravě a podílel se na vydávání ilegálního časopisu Jiskra. V roce 1942 byl soudruh O. Říha zatčen, souzen a uvězněn v Greussenu. Nezlomen peklem věznic a koncentráků dále spolupracoval s vězeňskou buňkou KSČ.

Přes léta strádání, která podlomila jeho zdraví, se po osvobození cele vložil do vědecké a politické práce. Hned první dílo Hospodářský a sociálně politický vývoj Československa 1790—1945 (1946) bylo doslova průkopnickým činem a analýzou hospodářského a sociálního vývoje dalo základní metodické podněty pro další marxistické práce.

O. Říha začal přednášet na Vysoké škole politické a sociální v Praze a v roce 1948 se stal děkanem filosofické fakulty University Karlovy. Od té doby pracoval nepřetržitě jako profesor hospodářských dějin a vedoucí katedry obecných dějin a pravěku filosofické fakulty. Přednášel, vedl semináře, pracoval ve vědeckých komisích a v redakcích odborných časopisů a sborníků. Velký ohlas mezi posluchači měly speciální přednášky věnované světovému hospodářskému vývoji v letech 1815—1917. Diplomové semináře prof. O. Říha vždy orientoval na klíčové a aktuální otázky novějších dějin. Jako vědecký redaktor II. dílu Přehledu československých dějin (1960) měl velké zásluhy na jeho vysoké odborné úrovni. Výsledky téměř desetiletého studia jedné ze základních otázek našich novějších dějin autor shrnul v knize Ohlas Říjnové revoluce v ČSR (1957).

Prof. O. Říha vědeckou práci vždy nerozlučně spojoval s prací politickou. Zásadovým postojem v ideologických otázkách postupně získal přirozenou autoritu vědce — komunisty a stal se jednou z předních osobností naší marxistické historiografie. Po krizových letech 1968—1969 byl pověřen funkcí ředitele nově zřízeného Ústavu československých a světových dějin ČSAV. Toto pracoviště se za jeho vedení stalo nejdůležitějším centrem marxistického bádání. Výrazem ocenění celoživotní vědecké práce O. Říhy bylo v roce 1973 udělení nejvyšší vědecké hodnosti — akademik.

Přestože těžká choroba v posledních letech stále více autoru bránila v soustavné vědecké práci, i tehdy pracoval s neumdlévající energií. Promýšlel otázky koncepce obecných dějin a jako vedoucí redaktor připravovaného Přehledu československých dějin formuloval hlavní marxistická východiska nové syntézy.

Akademik O. Říha zemřel uprostřed práce, v období, kdy historik většinou odevzdává nejzralejší plody své mnohaleté vědecké činnosti. Jeho dílo zůstalo nedokončené a neuzavřené, ale i tak tvoří jeden ze základních pilířů české marxistické historiografie. Odešel neúnavný organizátor oboru světových a hospodářských dějin a významný pedagog, který vychoval několik generací marxistických historiků a archivářů. Odešel vědec, jehož dílo dosáhlo i významného mezinárodního uznání. Odešel prostý a skromný člověk, jemuž vzdáváme hold i pro lásku, s jakou se vždy vracel do rodné vsi i do města svých středoškolských studií.

Jaroslav Prokop

Poskytnout první pomoc - povinnost každého občana

První pomoc prošla dlouhým vývojem a stala se mimořádně důležitou nejen ve válce, ale i v míru. O organizovanou první pomoc se v minulém století zasloužil ruský chirurg Pirogov, který v r. 1853 zavedl za krymské války organizované ošetřování raněných. Do té doby umíralo velké množství lidí na docela lehká zranění. Další významný krok učinil Švýcar Henri Dunant, který založil v r. 1864 mezinárodní organizaci Červený kříž, jejímž hlavním úkolem byla pomoc raněným ve válce.

Naše moderní doba přes své hospodářské, technické a jiné výhody pro člověka a společnost vytváří též nepříznivé jevy, které zasahují do života lidí. Mezi ně patří úrazy.

Jsme opravdu tak bezmocni proti úrazům, které denně vyřazují stovky lidí z domácností, pracovišť a škol, na které u nás umírá ročně tisíce občanů - většinou mladých - a tisíce dalších vedou k invaliditě? Odpověď musíme hledat v opatřeních proti-úrazové zábrany. Každý občan by se měl naučit poskytnout první pomoc. Správně poskytnutá pomoc přispěje nejen k rychlejšímu léčení, ale velmi často k záchraně života.

Občané našeho města budou mít příležitost navštívit v podzimních měsících přednášky ČČK, na kterých je lékaři zdejší nemocnice poučí o nejúčinnějších a nejjednodušších zásadách první pomoci. Využijte této možnosti a přijďte v největším počtu. Dny a hodiny se dozvíte z plakátů.

Alena Výprachtická

Krajem Boženy Němcové a Aloise Jiráska

„Také o letošních prázdninách chceme poznávat krásy naší vlasti, historii našich národů, seznamovat se s prací našeho lidu a s jeho bojem za svobodu, poznávat přírodu, navazovat nová přátelství, prožít v kolektivu hodně pěkných, nezapomenutelných chvil, získat nové zkušenosti a dovednosti, prohlubovat své kladné návyky — to vše, aby nám natrvalo zůstaly vzpomínky, ke kterým se budeme rádi a radostně vracet...", tak začíná kronika pionýrského prázdninového putování v kraji B. Němcové a Al. Jiráska. Tohoto putování se zúčastnilo začátkem července 14 pionýrů z PS Rudá hvězda při ZDŠ v Karlově ulici v Novém Bydžově.

Letošní prázdninové putování spojujeme s plněním poinýrských podmínek P 25, vyhlášených k 25. výročí založení PO.

První zastávka: Česká Skalice — Babiččino údolí — Ratibořice. Na každém kroku tu cítíš nesmrtelnost B. Němcové a velikost jejího díla, krásu přírody i hloubku duše tamního lidu, která tak působila na tvorbu spisovatelky.

Druhého dne navštěvujeme Náchod a pevnost Dobrošov. Náchodský zámek, svědek dávných dob, kdy bohatí vládli nad životy chudých pracujících, němý svědek příběhů z Babičky — a Náchod dnešní, mohutný ve svém průmyslovém rozvoji i v bytové výstavbě. Nedaleko je pevnost Dobrošov, svědek pevné vůle a odhodlání českého lidu bránit svou krásnou zem proti nepříteli - nacismu. Ještě dnes obdivujeme pevnost staveb a cítíme, jak těžko bylo jejich obráncům, když bez boje museli tyto pevnosti opustit. Zde byli odhodláni položit životy za svobodu svého lidu v r. 1938.

Třetí den: překrásná procházka údolím podél řeky Metuje do Pekla, dějiště románu Al. Jiráska. Tady se tě dotýká tajemná ruka přírody i dávná historie. Jsi hrdý na to, že Al. Jirásek patřil k tvému národu.

V Novém Městě nad Met. navštěvujeme nejen zámek s jeho krásnými zahradami, ale i výstavu Antarktida - první výstavu svého druhu na světě, o společné výpravě sovětských a amerických polárníků. Tam se dovídáme, že této výpravy se zúčastnil i novoměstský rodák doc. Dr. Josef Sekyra. Seznamujeme se s historií města, nalézáme dům, ve kterém byla v r. 1921 založena KSČ, rodný dům K. Straky, besedujeme s členkou BSP, obdivujeme Elton, závod na výrobu hodinek.

Čtvrtý den prožíváme na státní čs.-polské hranici v Bělovsi u Náchoda. Dovídáme se o historických událostech v letech 1938—1945, seznamujeme se s prací našich i polských celníků, do kroniky nám přibývají zápisy. Pod symbolem přátelství, sousoším české pionýrky a polského harcera, se fotografujeme. Jsme hrdi na to, že tamní lázně, jako všechny ostatní v naší republice, slouží pracujícím.

Naším domovem se stává Červený Kostelec, opředený bájemi a historií. Navštěvujeme hrob Viktorky i domek B. Němcové.

Pátého dne podnikáme výlet do Bohdašína. Tam se dovídáme smutnou zprávu z druhé světové války. Podobně jako v jiných oblastech naší země, i zde lid bojoval. V kraji vznikla ilegální skupina Silver A s vysílačkou Libuší a později i odbojová skupina S 21 B. O smutném konci vypráví pamětní deska na tamní škole a pomník s vytesanými osmnácti jmény. Pamětníci se slzami v očích vyprávějí o těch chvílích, kdy Bohdašín čekal osud Lidic a nedaleké Končiny postihl osud Ležáků. Uvědomujeme si, jakými oběťmi a hrdinstvím byla vykoupena naše svoboda.

Šestý den: cíl Hronov, rodiště Mistra Al. Jiráska. Kdo by tu nevzpomněl historických Jiráskových děl! Navštěvujeme jeho rodný domek, muzeum, letní sídlo Jiráskových i hřbitov, kde se v úctě skláníme před velikostí tohoto spisovatele. I tady se úzce snoubí minulost s přítomností a budoucností. O tom se přesvědčujeme při exkurzi v ČKD. Výrobky tohoto závodu putují do dvaceti čtyř zemí světa. Do kroniky nám zástupce závodu zapsal: „Jsme rádi, že pionýři z Bydžova mají zájem o práci našich dělníků a techniků a přeji jim, aby i oni v budoucnu reprezentovali dobrou práci po celém světě."

Sedmý den: prohlídka městečka Police nad Metují, v jehož blízkosti na Zděřině nalézáme opět na tři dny svůj domov. Město nás upoutalo svými stavitelskými památkami i novou výstavbou a překrásným okolím. Při společném táboráku na Zděřině navazujeme přátelství s PO Mír z Rokycan.

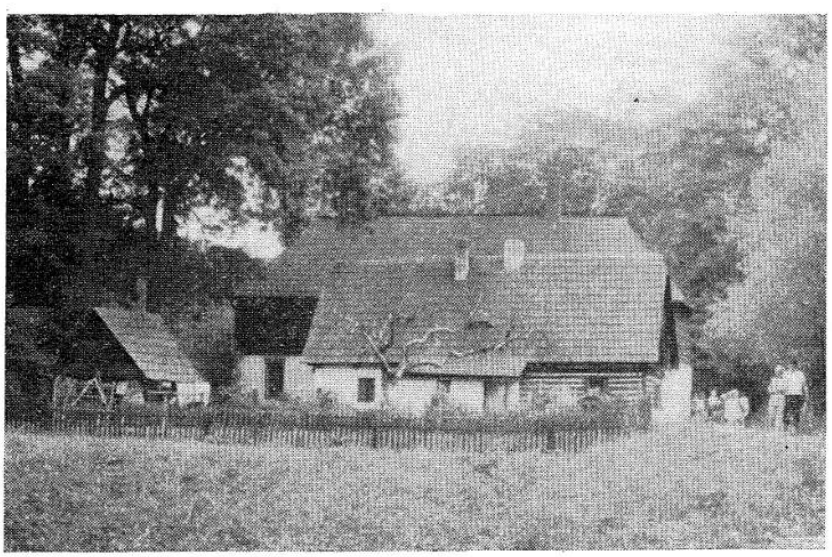
Osmého dne nás vlak unáší do Meziměstí, kde je celnice. Odtud se vracíme do Adršpašských skal. Nikdo z nás nevěří, že zde v pradávných dobách bylo moře a že nyní kráčíme po jeho dně. Nad námi se tyčí vysoké pískovcové útvary. Projíždíme se po jezírku, posloucháme ozvěnu, seznamujeme se se zvláštnostmi přírody.

Devátý den nás čeká nejdelší pěší túra přes Ostaš na Hvězdu do Broumova. Ostaš nás vítá rozličnými skalními útvary, jeskyněmi a zákoutími a také množstvím borůvek. Na Hvězdě, jejíž jméno je odvozeno od zlacené, zdaleka viditelné hvězdy, která byla na Polické hoře umístěna pro orientaci pocestných, si prohlédneme kapli, jež byla vystavěna podle plánu stavitele Dienzenhofera. Potom nás čeká pětikilometrová trasa do Broumova, kde právě oslavují Mezinárodní družstevní den. Tam navštěvujeme vlastivědné muzeum, prohlédneme si město i překrásný klášter s plastikami M. Brauna, jediný svého druhu v Evropě.

Všude se setkáváme s dávnou historií i nedávnou minulostí, všude nacházíme pomníky rudoarmějců, kteří položili své životy pro šťastnou budoucnost nás všech, všude se přesvědčujeme o internacionálním cítění pracujících, všude jsme svědky pracovního úsilí našich lidí, na každém kroku nás provází radostná tvořivá píseň - píseň štěstí a míru.

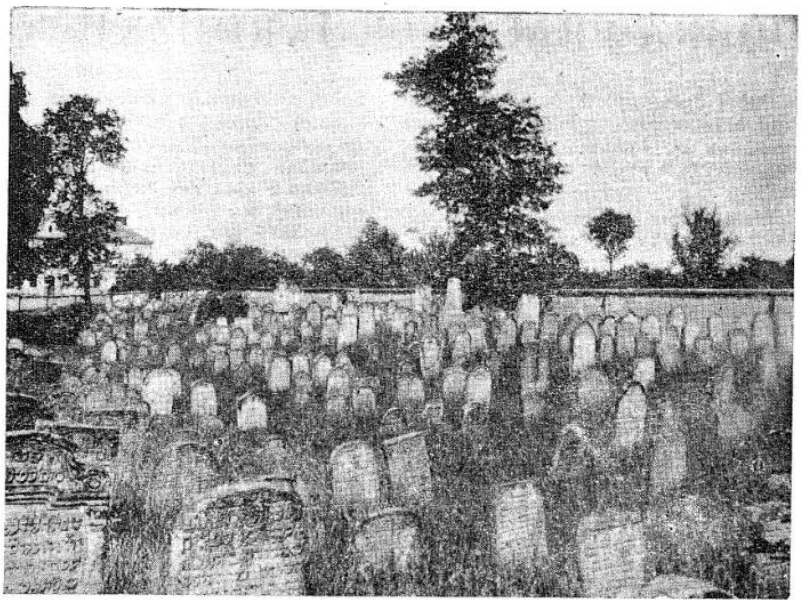
Desátý den se přes Hronov vracíme domů plni vzpomínek a dojmů. Připomínáme si dobré příhody, bilancujeme klady i zápory, přiznáváme občasné neúspěchy v kuchaření i trochu té tísně při noční zkoušce odvahy, usmíváme se nepatrnému zmoknutí. Chtěli bychom se vrátit na koupaliště, opakovat projížďky na lodičkách, procvičit se znovu ve veslování i v orientaci v přírodě — zkrátka prožít těch deset dní ještě jednou.

Text a foto R. Novotná

Staré bělidlo v Babiččině údolí - jedno z půvabných míst našeho putování.

STARÝ ŽIDOVSKÝ HŘBITOV

Naše město má typický soustředěný půdorys, toho druhu zcela ojedinělý v Čechách i na Moravě. Hlavní ulice, protínajíce vnitřní i vnější okruh města, se křižují ve tvaru kruhového objezdu na čtvercovém náměstí.

V Revoluční ulici, která nás odvádí z náměstí jižním směrem ke Chlumci nad Cidlinou, lze proti sokolovně spatřit staré vetché dveře opatřené plechovou deskou s nápisem: Starý židovský hřbitov.

O historii židů v našem městě se dočítáme v pamětní městské knize Liber memorabilium. Je zde psáno, že židé se přistěhovali do města na základě povolení vrchnosti pánů z Vartemberka. Usídlili se na místě bývalého minoritského kláštera zbořeného husity. Jejich příchod koncem XV. stol. měl pro město ekonomický význam i důsledek.

Roku 1520 novobydžovská obec pronajala židům část obecního pozemku ležící za městskými hradbami směrem k Chudonicím. Jak je psáno, byl to pozemek „za Štechovu zahradú, aby se tu kladli a svuoj pohřeb měli". Po deseti letech bylo židům povoleno hřbitov ohradit zdí a zbudovat dvoje vstupní dveře. Roční nájem platili 10 grošů.

Bydžovská židovská čtvrť na místě zvaném „Na klášteřišti" se rychle rozrůstala. Pernštejnská vrchnost, která ve městě vystřídala Vartemberky, nerada tuto situaci přijímala a začala proti židům vydávat různá nařízení. Avšak ta zůstala na papíře, neboť židé řádně platili obci berně z hlavy a berně domovní i poplatek za užívání hřbitovního pozemku.

Do života města citelně zasáhla třicetiletá válka, počet obyvatel poklesl. Židé vždy s chutí se pustili do obnovy poničeného ghetta. Roku 1718 byl počet židů ve městě posílen přílivem židů, kteří emigrovali z Polska nebo se přistěhovali z Prahy. V centru města strhli na sebe velkou část obchodu, a tak se postupně stali významným hospodářským činitelem. V polovině XVIII. století zesílily tendence omezit jejich populaci. Nicméně obyvatelé ghetta tvořili třetinu obyvatel města. Tomuto velkému počtu židů už nestačil ani původní hřbitovní pozemek z r. 1520. Podle zápisu trhové smlouvy z 19. září 1726 rozšiřuje židovská obec hřbitov o úval o rozloze 90 čtverečních loktů. Zakoupila jej za 45 rýnských zlatých od poručníka sirotků Koukalových.

A tak se hřbitov dále zaplňoval typickými náhrobky, mezi nimiž najdeme kvadrátní typy, renesanční i barokní. Jsou opatřeny hebrejskými nápisy, které byly později, zejména v XIX. století doplňovány německým textem. Poslední náhrobní kameny jsou modernějšího jehlanovitého tvaru. Na mnohých spatříme symbol koruny, na některých můžeme luštit hebrejské letopočty, např. starb am 24 Tischri 5639. Pod kamennými deskami svorně odpočívají lidé různých sociálních vrstev. Vedle ostatků vzdělaného rabína, ranhojiče a zámožného obchodníka bychom našli ostatky židů zcela chudých a prostých. Také mezi židy se třídní rozdíly vyrovnávaly až teprve v okamžiku smrti.

Ani rozšířený hřbitov časem nepostačoval. R. 1885 byl uzavřen a židovská obec požádala o povolení ke zřízení dalšího hřbitova.

Největší pohroma stihla židovské obyvatelstvo s nástupem nacistické perzekuce, která pod špinavým praporem antihumanistických a rasistických teorií měla vést k likvidaci veškerého židovského obyvatelstva. Téměř všichni židé z Bydžova se stali oběťmi fašistické zvůle a násilí. Pouze oba židovské hřbitovy zůstaly ušetřeny jejich vandalství. A tak až do dnešních dnů jsou desítky pískovcových náhrobků po levé i pravé straně hlavní hřbitovní cesty omšelými, mlčenlivými svědky bývalé početné obce židovské v našem městě. Jsou ukryty za cihlovou zdí ve stínu starých jasanů. V objetí břečťanů a ve společnosti motýlů, včel i slimáků tu drží svou kamennou stráž, některé z nich už přes čtyři století.

Z piety vůči svým bývalým spoluobčanům i z hlediska uměleckohistorického - jde o jeden z nejstarších hřbitovů toho druhu v Čechách - by si židovský hřbitov zasloužil větší pozornosti i péče. Věřme, že v příštím volebním programu se stane uznávanou a po kulturní stránce více využívanou památkou našeho města. I Nový Bydžov by jeho zásluhou mohl ožít turistickým ruchem.

Jaroslav Dušátko

Přijďte mezi nás

Místní organizace Socialistického svazu mládeže byla ustavena v květnu. Její složení je velmi různorodé: dělníci, studenti, příslušník VB. Mnozí dojíždějí do zaměstnání mimo Bydžov. Všechny ale spojuje společný cíl: využít zajímavě a prospěšně svůj volný čas. Je nás zatím pouze 14, ale řídíme se heslem, že rozhoduje kvalita, ne kvantita. Za čtyři měsíce činnosti máme za sebou mnoho akcí: brigády, sportovní soutěže, vlastní kulturní pořady. Při MO SSM pracuje kroužek historického šermu, jsme zapojeni do celostátní soutěže Expedice 30. Absolvovali jsme noční dálkový pochod po stopách odbojového hnutí na Jičínsku, zúčastnili se Mezinárodního výstupu mládeže na Rysy. V plánu máme také návštěvy divadel, další společná putování a mnoho jiného. Rádi mezi sebe přivítáme každého, kdo chce spolu s námi pracovat a bavit se.

MO SSM Nový Bydžov

★

PODĚKOVÁNÍ. MO SSM děkuje OSP, Eramu, Prefě a ZAZ za pomoc při výrobě rekvizit pro kroužek historického šermu. Protože kroužek svoji činnost teprve začíná, poskytnutá pomoc pomohla svazákům překonat některé počáteční těžkosti.

★

DOBRÁ PRÁCE FOTOKROUŽKU

Dobří fotografové jsou zpravidla lidé s trpělivostí rybáře, postřehem orla, touhou lovce, pohotovostí šelmy, talentem malíře a srdcem básníka .

Mezi takové lze právem řadit členy fotokroužku při Městském kulturním středisku v Novém Bydžově. Po loňské úspěšné výstavě svých prací se letos opět při bydžovské pouti představili mnoha návštěvníkům další výstavou. Okruh témat v porovnání s loňskou výstavou částečně rozšířili. Velikosti formátů některých snímků citlivěji přizpůsobili jejich obsahu i prostředí výstavy. Škoda, že jsme se na výstavě nesetkali s reportážní fotografií z kulturně politického a společenského života města, který byl v mezidobí výstav velmi bohatý. Měli z čeho vybírat, vždy byli při tom.

Převážná část vystavených fotografií byla ze soutěže „Novobydžovsko", kterou vyhlásilo kulturní středisko v předjaří tohoto roku, a z vítězných snímků pravidelných měsíčních soutěží. Na výstavě jsme měli možnost zhlédnout technicky i výtvarně zajímavé práce V. Wolfa a A. Fibingra. Poeticky laděné zahledění do tajuplného čarosvěta přírody nabídli vnímavým návštěvníkům Z. Drahokoupil, M. Popelka a ing. A. Šmíd se svým synem. Netradiční, často až impresionistické pohledy J. Prokopa na město, práci, zábavu i starosti jeho obyvatel mají ve svém podtextu zasvěcený přístup historika, který zná, poučí i nadchne k obdivu. Tvorba V. Trutnovského byla zastoupena pozoruhodnými pracemi z jeho vlastního cyklu „To všechno odnes' čas". Spolu s L. Krulišem vtipně pobavili žánrovými náměty ze všedního života místních obyvatel. Výstava byla vhodně doplněna promítáním barevných diapozitivů.

Všem aktivním členům fotokroužku vyslovujeme poděkování, a to nejen za realizaci výstavy, ale též za ostatní záslužnou práci, kterou obohacují kulturní život města. Zvláštní uznání si zaslouží zdárně se rozvíjející spolupráce s redakcí Novobydžovského zpravodaje, který si získává stále větší počet čtenářů.

— Tl —

Bydžovské náměstí po dešti. Foto J. Prokop.

★

Pozvánka DO DIVADLA

Říjen 1974

George Bernard Shaw:
ČLOVĚK NIKDY NEVÍ

Humorem jiskřící konversační komedie slavného anglického dramatika má nejen výborné dialogy, ale i velice vtipné divadelní situace. Uvede Krajské divadlo z Kolína.

Říjen 1974

Marco Camoletti:
PROTOŽE SE MÁM TAK RÁD

O této hře napsali kritikové, že byla uznána jako nejlepší veselohra roku 1974 uvedená v Městských divadlech pražských. Hrají: zasloužilá umělkyně I. Kačírková, K. Fialová, Z. Polanová, E. Dubský, J. Bruder a F. Miška.

Listopad 1974

R. Vrouček a N. Framovová:
ZAČAROVANÉ NÁBŘEŽÍ

Výbornou psychologickou hru ze současného života uvádíme k výročí VŘSR. Sehraje Východočeské divadlo v Pardubicích.

Prosinec 1974

J. Nestroy:
LUMPACIVAGABUNDUS

Světoznámou hudební komedii o třech veselých kumpánech - truhláři, krejčím a ševci uvede Krajské divadlo z Kolína v zajímavé úpravě Evy Bezděkové.

AKTIVITA SVAZÁKŮ SZTŠ

Rok 1974 je pro CŠO SSM při střední zemědělské technické škole rokem zvýšené aktivity. Významná výročí vzniku zemědělského školství v našem městě, založení PO a vzplanutí SNP se pro naši organizaci stala podnětem pro rozvíjení rozsáhlé svazácké práce.

Socialistický závazek, který jsme uzavřeli na počest 25. výročí založení PO a 30. výročí SNP jsme nejen splnili, ale vysoko překročili. K 15. červnu 1974 jsme celkem odpracovali 3.310 brigádnických hodin. Nejvíce brigádnických hodin jsme odpracovali při výstavbě sportovního areálu, natírání školního plotu, úpravách pomníku Rudé armády a úklidu internátu a jeho okolí. Pro opoždění výstavby Domu pionýrů a mládeže v Novém Bydžově nám ještě zbývá odpracovat 50 brigádnických hodin při konečných pracích spojených s výstavbou této budovy. Ve snaze pomoci všem, kteří potřebují to nejcennější — lidskou krev, jsme získali 24 dobrovolných dárců krve ze IV. ročníků.

V naší organizaci byly ustanoveny a pracovaly tři kroužky ideově politického vzdělávání. Během celého školního roku 1973/74 zde celkem proběhlo 23 přednášek s jednotným zaměřením pro střední školy. Tři členky SSM s úspěchem ukončily večerní svazáckou školu organizovanou MěstV SSM. Vyvrcholením ideologické činnosti bylo celoškolské kolo Malé společenské maturity, kde jsme se formou soutěže přesvědčili o tom, co nám přineslo ideové školení a co známe z oblasti politického života, kultury, společenského chování, sportu, vědy a techniky. Námaha všech soutěžících byla odměněna pěknými cenami. Je potěšitelné, že zájem svazáků se obrací i na práci v jiných společenských organizacích. Devět členů SSM vstoupilo do místní odbočky SČSP a vytvořilo zde kolektiv soutěžící o titul Brigáda SČSP.

Ve spolupráci s OV SSM naše organizace vyzvala všechny školy II. cyklu v okrese Hradec Králové k soutěži o nejlepší vnější a vnitřní výzdobu budovy školy k 26. výročí Února. Do této soutěže se zapojilo celkem šest škol a naše škola obsadila druhé místo.

Celým pokrokovým světem otřásly události počínající zářím 1973 v Chile. I my jsme se připojili k silám podporujícím bojující chilský lid. Během minulého školního roku jsme odeslali dvě rezoluce, ve kterých je vyjádřen náš postoj k těmto událostem. Na zakoupení léků pro bojující Chilany jsme odeslali 600 Kčs — výtěžek sbírky peněžitých prostředků.

Naše celoškolská organizace převzala patronát nad PO-SSM Rudá hvězda v ZDŠ Karlova ulice. Každý, kdo má zájem a chuť, pracuje v některém zájmovém kroužku, ať je to kroužek pěvecký, výtvarný, střelecký, plavecký, volejbalový nebo ručních prací. Pěvecký kroužek se zúčastnil několika veřejných vystoupení, z nichž nejvýznamnější bylo při májových oslavách v Novém Bydžově.

Ve spolupráci s Městským kulturním střediskem jsme uspořádali několik besed o problémech mladého člověka. Tyto besedy mohli navštívit i ostatní mladí lidé našeho města. Věříme, že v letošním školním roce se veřejnost těchto besed zúčastní ve větším počtu. Velký zájem byl o představení Východočeského divadla v Pardubicích. Navštěvovalo je na 40 předplatitelů. Stali jsme se také členy Klubu přátel sovětského filmu. Dobrou tradici už mají soutěžní kvizy ukončené zábavou s vojáky z družební posádky.

Velmi dobrých výsledků dosahujeme ve sportovní činnosti. V Dukelském závodě branné zdatnosti naše hlídky získaly 1. a 3. místo. V přespolním běhu pořádaném UŠ v Novém Bydžově a později na závodech v Kopidlně dosáhly podobného úspěchu. V závodech branné všestrannosti se hlídka děvčat probojovala do krajského kola. Volejbalový kroužek vedený s. prof. Rundovou se zúčastnil zápasů v Hořicích, N. Bydžově a Hradci Králové. Vyvrcholením naší sportovní činnosti byly úspěšné závody na nově otevřeném sportovním areálu školy při příležitosti 90. výročí zemědělského školství v Novém Bydžově a 30. výročí SNP.

Naše organizace získala první cenné zkušenosti z činnosti hlídky Reflektoru mladých. Náplní její práce je dohled nad čistotou a pořádkem ve třídách a v šatnách, šetření el. proudem, sběr železa apod.

S počátkem nového školního roku a s blížícím se 30. výročím osvobození naší vlasti Sovětskou armádou připravujeme nové závazky a promýšlíme plány práce naší svazácké organizace tak, aby její činnost byla ještě bohatší a úspěšnější. Chceme, abychom svou prací pomáhali nejen sobě a škole, ale i městu a celé naší socialistické společnosti.

Marie Hynková

MLADÍ ZDRAVOTNÍCI

Ve spolupráci s učiteli - zdravotníky základních devítiletých škol a se zdravotníky z povolání uskutečnila IV. místní skupina ČČK již potřetí soutěž zdravotních hlídek.

Hostitelkou mladých zdravotníků byla tentokrát ZDŠ v Karlově ulici. Soutěžilo 86 dětí ve 26 hlídkách. Podle věku byly rozděleny do tří kategorií. Kromě obou místních devítiletek se účastnily školy ze Skochovic, Skřivan a Smidar.

Členové pěti hodnotících komisí byli velmi spokojeni s úrovní vědomostí a dovedností dětí v poskytování první pomoci a znalostí léčivých rostlin.

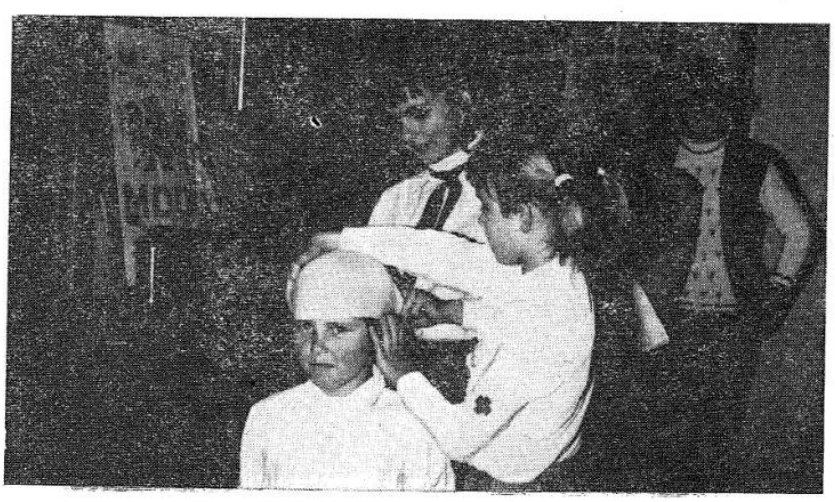
Na prvních místech se umístily děti ze ZDŠ Smidary a N. Bydžov, Karlova ulice a získaly tím právo vybrat si jako první z hodnotných věcných cen. Druhé místo obsadily hlídky ze ZDŠ ve Skochovicích, Smidarech a N. Bydžově - Klicperova ulice. O třetí místo se podělily další hlídky obou místních škol.

Na tomto zdravotnickém odpoledni, které díky novému způsobu bodování mělo velmi rychlý spád, nechybělo ani vítané pohoštění šlehačkovými poháry.

Poděkování patří všem spolupracovníkům i těm, kteří soutěž finančně podpořili. Kromě ČČK a oddělení zdravotní výchovy jsou to lékaři a sestry školní zdravotní služby a dětského střediska, učitelé a SRPŠ všech zúčastněných škol, ZV ROH při nemocnici, PMV a Jednota.

Touto akcí chtějí bydžovští zdravotníci pomáhat učitelům - zdravotníkům nejen ve školení zdravotnických hlídek, ale především ve výchově mladých zdravotníků, kteří si dovedou poradit i ve vážných situacích.

Alena Výprachtická

BYLI JSME V NDR

IV. skupina ČČK v Novém Bydžově pod vedením s. Jandové navštívila ve dnech 11.—16. srpna 1974 Německou demokratickou republiku.

První zastávkou na její cestě byly Drážďany, město, které bylo po osudném náletu v únoru 1945 téměř zničeno. Dnes jsou stopy války úplně zahlazeny a perla drážďanské architektury Zwinger, v jehož prostorách se nacházejí nejslavnější obrazy italských a holandských mistrů 16. a 17. stol., se opět těší pozornosti navštěvníků z celého světa.

Dále očekával naši skupinu Spreewald v malebné krajině v severní části Dolní Lužice. Řeka Spréva a Malxe se zde dělí na mnoho ramen, takže obyvatelé lužických vesnic jezdí do práce i za zábavou jen na pramicích po vodě. Lužičtí Srbové si udržují své tradice, ale s německou většinou žijí přátelsky. Po projížďce na pramici krásnou krajinou (v těchto místech je prý nejčistší vzduch v celé NDR), pokračoval zájezd do krajského města Chotěbuzi.

Po přenocování v Chotěbuzi pokračovala naše cesta do Berlína. Poblíž centra města účastníci navštívili Treptovský park, kterému vévodí sovětský památník a mauzoleum. Zde jsou pochováni rudoarmějci, kteří zahynuli při dobývání Berlína.

Při okružní jízdě hlavním městem zhlédli účastníci zájezdu mnoho nových výškových budov, architektonicky vkusně řešených; nejvyšším berlínským domem je pak hotel Stadt Berlin. Novou dominantou města se stala televizní věž, vysoká 365 m. Zastavili jsme se i u Braniborské brány, historického symbolu Berlína. Se zájmem jsme si prohlédli Pergamské muzeum s bohatou expozicí starověkých památek Blízkého a Středního východu. Mimo jiné se zde nachází nádherný chrám ze starověké Mezopotámie — mohutná stavba instalovaná v jedné z obrovských síní muzea.

Z Berlína pokračovala cesta na baltské pobřeží se zastávkou v Ravensbrücku. Za druhé světové války zde v koncentračním táboře zahynulo 92.000 žen, mezi nimi i ženy z Lidic. Účastníci uctili památku žen, které položily své životy za život v míru.

Cesta potom vedla do Rostocku, největšího města na baltském pobřeží. Za války byl Rostock téměř zničen, dnes je průmyslovým a kulturním střediskem severní části NDR. Má nejstarší universitu v severním Německu a do jeho přístavu vplouvají velké zámořské lodě. Projížďka z Rostocku do Warnemünde a dále na širé moře byla pro všechny nezapomenutelným zážitkem.

V přímořských lázních Warnemünde s přírodní písčitou pláží vstoupili někteří z účastníků po prvé do mořských vln a „ochutnali" i jejich slanost. Po prohlídce nejstarších německých přímořských lázní Heiligendammu, kterým se také říká „Bílé město na moři", (všechny budovy mají bílé omítky), prohlédli si účastníci lázeňské město Doberan, kde se nachází nejkrásnější památka Pobaltí - gotický trojlodní klášter ze 13. století.

Po třech dnech, prožitých na pobřeží Baltského moře, vrací se zájezd do vnitrozemí, do Magdeburku, významného města na řece Labi. Magdeburk je důležitou železniční křižovatkou a má i velký říční přístav. Nejcennější památkou v městě je dóm sv. Mořice a Magdeburský jezdec, nejstarší jezdecká socha ve stř. Evropě.

Po rozloučení s Magdeburkem nastupuje zájezd cestu k domovu s krátkými zastávkami v Lipsku a v Drážďanech a překračuje hranice ve Hřensku. Všichni jsou plni dojmů a zážitků ze země našich přátel a chtěli by vyjádřit poděkování všem, kdo se o zájezd starali: s. Jandové, průvodci Čedoku s. ing. Vilému Součkovi a řidiči s. S. Volfovi z ČSAD v Hradci Králové, který jezdil se zájezdem po dlouhé trase bez nehody.

Vlasta Šetková

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX>

Táta Skořepa

V září letošního roku uplynulo třicet let od smrti významného bydžovského rodáka Josefa Skořepy, statečného bojovníka proti fašismu. Toto výročí nám připomíná dramatické období nacistické zvůle, nad kterou zvítězila hrdinná Sovětská armáda. Hrůzyplná válka si vyžádala milióny lidských obětí. Mezi nimi bylo i mnoho českých vlastenců, kteří bojovali a zemřeli, abychom my mohli žít.

Josef Skořepa se narodil 28. prosince 1900 v Novém Bydžově, v Havlíčkově ulici č. 119. Jeho otec i děd byli kováři. Po maturitě na zdejším gymnasiu se stal úředníkem ministerstva železnic v Praze. Zde od července roku 1939 začal aktivně pracovat v odbojové skupině. Mnoha spoluobčanům, kteří byli v nebezpečí pronásledování, opatřoval doklady k odjezdu nebo útěku za hranice. Tajným vysílačkám podával cenné zprávy o pohybu německých vojsk na našem území. Na železnici se podílel na přípravě řady sabotáží.

V lednu 1942 byl zatčen a v kanceláři gestapa na Pečkárně vyšetřován. Jako vězeň na Pankráci zastával funkci chodbaře. Jeho spoluvězněm byl známý komunistický novinář Julius Fučík, který o něm v VII. kapitole Reportáže psané na oprátce mimo jiné napsal: „Jsou mistři ilegální práce venku. A jsou mistři této práce mezi chodbaři. Táta Skořepa je mistrem v ní. Skromný, nenáročný, tichý na pohled - a pohyblivý jako rybka. ... Ano, chodbaři, vezměte si z něho příklad. Je to skutečně vzor chodbaře v tom smyslu, jak mu vězeň rozumí. Nejpevnější a nejcitlivější tykadlo vězeňského kolektivu. . . . Zná nepřítele. Pečlivě prozkoumá každého dozorce, jeho zvyky, jeho silné i slabé stránky, v čem se ho zvlášť střežit, v čem ho využít, jak ho uspat, jak obelstít. Mnohé z charakteristických rysů, jichž jsem použil, řekl mi táta Skořepa. ... A především zná svou povinnost. Je to komunista, který ví, že není místa, kde by jím směl přestat být, kde by směl založit ruce v klín a „zastavit činnost". Řekl bych dokonce, že tady, v největším nebezpečí a nejtvrdším tlaku, našel své pravé místo. Tady vyrostl. . . . Sta motáků prošla jeho rukama — ani jediný nebyl zachycen, ba ani podezření nevzbudil. . . . Je to bojovník, silný a nebojácný. Je to ryzí člověk. Je to táta Skořepa."

Zmíněné motáky vynášel Josef Skořepa spolu s dozorcem Kolínským. Bez jejich odvážných činů by Fučíkova Reportáž nikdy nespatřila světlo světa. Odvahu a hrdinství zaplatil Josef Skořepa životem. V červnu r. 1944 byl v Norimberku odsouzen k trestu smrti a 5. září téhož roku o sedmnácté hodině v popravní cele věznice v Mnichově šat.

Jaroslav Dušátko

Byla to slavná neděle

Ptáte se, která? Zalistujete-li v zápisech starých padesát let nebo se zeptáte pamětníků té doby, dozvíte se datum 12. října 1924, kdy se v Novém Bydžově poprvé otevřely slavnostně vyzdobené vchody do nového stálého divadla, které nese jméno spisovatele našeho kraje Aloise Jiráska.

Vezměme však všechno pěkně po pořádku. Již ve dvacátých letech z iniciativy členů divadelní jednoty „Jirásek" se začalo uvažovat o tom, že by naše město mohlo mít stálou divadelní budovu. Na tehdejší dobu to byl záměr zcela vyjímečný, neboť stálé divadelní budovy měla tehdy jen velká města. Městská rada tuto podnětnou myšlenku přijala a schválila.

Ihned se začalo s přípravami. Hledalo se vhodné místo, zkušený architekt i stavební firma, která by stavbu provedla. Alternativ na umístění a provedení stavby bylo několik. Myšlenky se často různily, nápady a názory tříštily. Do celé záležitosti byl vnesen pořádek ustavením komité pro postavení divadla, ve kterém byli zástupci města, osvětových složek a členové divadelní jednoty „Jirásek". Ti byli zárukou, že po odborné stránce bude vše ve smyslu požadavků moderního divadla.

Komise se dala s chutí do práce. Po mnoha úvahách a výměně názorů bylo ustoupeno od původního záměru výstavby nové budovy. Ta by byla na tehdejší místní poměry neúnosně nákladná a navíc nebyl předpoklad, že by se v požadovaném termínu mohla z různých důvodů uskutečnit. Komise přišla s návrhem, aby tehdejší restaurace „Na kopečku", kde byl taneční sál, ve kterém se dosud divadlo hrálo, byla adaptována na stálý moderní divadelní stánek. Po schválení šlo všechno poměrně rychle. Získal se architekt, který úpravu navrhl. Byl jím Oldřich Liska. Vlastní stavbu připravili i provedli stavitelé O. Douša a J. Antoš.

Co vše bylo adaptací provedeno? Především bylo postaveno stálé prostorné jeviště s přilehlými šatnami, dále velké foyer tak, jak je známe dnes. V hledišti bylo instalováno 500 stálých míst k sezení a 300 míst k stání. Bylo vybudováno nové sociální zařízení. Exteriér budovy, pokud to adaptace dovolovala, byl upraven v jednotném stylu. Celou stavbu rozhodující měrou finančně zabezpečil vysoký příspěvek novobydžovské spořitelny.

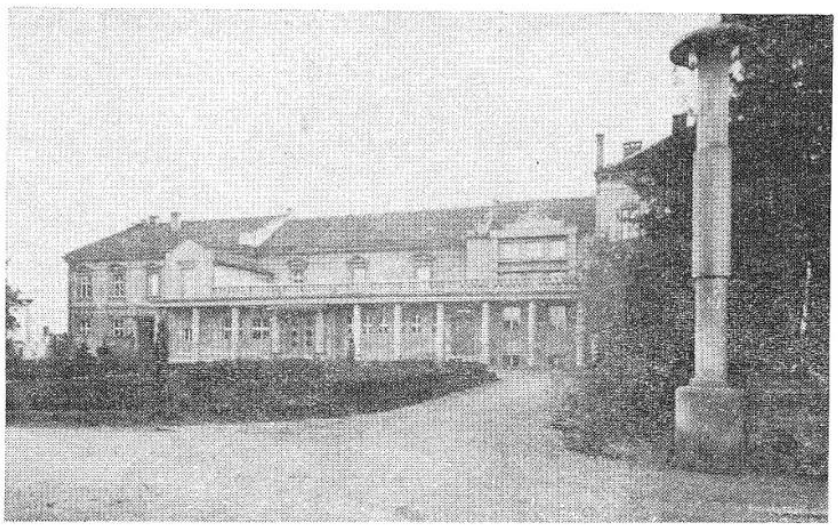
Když byla budova před dokončením, uvažovalo se o tom, že by také zařízení jeviště mělo být co nejmodernější. Takové zařízení bylo drahé a další finanční prostředky nebyly k dispozici. V té době se ukázalo, jak dobrým hospodářem je divadelní jednota „Jirásek". Výtěžky ze svých představení pečlivě ukládala. Kromě toho, že měla dostatek peněz na financování nákladných představení, zbylo ještě na modernizaci scény i na ostatní zařízení nutná k provozu divadla. A tak mohl výbor „Jiráska" navrhnout městské radě, že vybavení jeviště osvětlovacím zařízením bude financovat ze svých prostředků. Elektroinstalační práce provedla firma Františka Langra. Stálý divadelní stánek, jaký v té době nemělo žádné podobné město v okolí, byl dokončen. Kapacita jeho hlediště byla největší na celém českém venkově.

Po padesáti letech se nám zdá všechno velmi jednoduché a snadné. Nebylo tomu tak v době, kdy divadlo vznikalo. Pročítáte-li archivní materiály, napadne vás okamžitě přirovnání. Celé přípravy nápadně připomínají snahy a úsilí spojené s budováním pražského Národního divadla, nad jehož oponou je zlatým písmem napsáno„ Národ sobě". V protokolech ze schůzí divadelní jednoty „Jirásek" nalezneme opakující se záznamy, že ten či onen člen „Jiráska", který se přestěhoval, posílá tu a tu částku jako příspěvek na vybudování divadla. Jednota pořádá celá představení ve prospěch finanční pomoci k zajištění stavby. Bydžovské korporace přinášejí příspěvky na stavbu z výtěžků svých akcí, jako např. z plesů, maškarních merend a dalších, jen aby „to jejich divadlo" bylo co nejkrásnější. Tato skutečnost je na celé akci nejhezčí. Ještě po letech hřeje pocit soudržnosti lidí a ukazuje jejich vřelý vztah k rodnému městu. To jsou ty nejcennější, byť symbolické, cihly, které do budovy divadla vložila láska ke společnému dílu v zájmu zlepšení podmínek pro kulturní život našeho města.

Vybavení divadla s přibývajícími lety vzhledem k prudkému rozvoji divadelní techniky, osvětlení i inscenačních nároků zastarala. V letech 1960—61 byla budova z části modernizována. Divadelní soubor „Jirásek", společenské i stranické organizace odpracovaly téměř 8.000 hodin. V současné době zbývá dokončit poslední etapu modernizace, která spočívá v částečných úpravách interiéru a zásadní změně exteriéru budovy. Věříme, že v příštím roce se podaří tyto práce zahájit.

A co říci na závěr. Až usednete opět v hledišti našeho, dnes již padesátiletého divadla, vzpomeňte všech těch, kteří před půl stoletím s nevšedním zápalem a nadšením přípravu i stavbu divadla zajišťovali a prováděli. I dnes jim za to patří dík a uznání.

Zdeněk Smutný

Tvář Jiráskova divadla z dvacátých let.

● **PRO ZDRAVOU VÝŽIVU DĚTÍ.** Je všeobecně známo, že mléčné svačiny znamenají pro děti správnou výživu a že předcházejí obezitě. To správně pochopili rodiče žáků ZDŠ v Karlově ulici a dětem svačiny předpláceli. Proto bylo ve školním roce 1973/74 podáno dětem 18 448 porcí mléka, 15 569 smetánků, 689 Jovonek, 950 sýrů a 41 400 kusů pečiva. Na tomto výsledku má nemalou zásluhu s. Božena Zelenková. Její záslužnou práci ocenily národní podniky Potraviny a PMV děkovnými dopisy, protože ZDŠ v Karlově ul. získala v této stravovací akci prvenství. Ve školním roce 1974/75 bude s. Zelenková v této činnosti obětavě pokračovat.

Chtěli jsme být při tom

Koncem srpna, ve dnech, kdy v celé naší republice vrcholily oslavy SNP, sešly se ve Vysokých Tatrách tisíce mladých lidí z celé naší republiky, aby se zúčastnily XVIII. Mezinárodního výstupu mládeže na Rysy. V letošním roce se tohoto největšího turistického setkání československé mládeže zúčastnil také devítičlenný kolektiv místní organizace SSM v Novém Bydžově.

„Rysy (2503 m n. m.). Štít v hlavním hřebenu Tater mezi Žabím sedlem a Váhou má tři vrcholy. Rozhledem jsou Rysy prvním vrcholem v Tatrách. Doba výstupu: 8.15 hodin", tolik horolezecký průvodce. Pro nás, kteří se chystáme do Tater poprvé, jediná informace o tom, co nás čeká.

Díky pochopení MěstNV v Novém Bydžově, který nad celou akcí převzal patronát, jsme sehnali potřebné finanční prostředky a tak 21. 8. startujeme směr Vysoké Tatry.

Po strastiplné cestě jsme konečně druhý den ráno na Štrbském Plese. koulovat na chvíli zahání obavy z další cesty. Ale pohled nad sebe, na úsek, který nás čeká, je deprimující. Snad jen suché konstatování, že „odpadlíci se dobíjejí", nás znovu žene vpřed.

„Chata pod Rysmi, - zastávka čtvrtá a poslední; 2250 m. Úsek od Žabí plesa - třetí zastávka; 1900 m. Ležící sníh a možnost v srpnu se bevědomí je rázem to tam. Pomalu, pomaličku sbíráme odvahu k dalšímu výstupu.

Vrcholky Tater se milosrdně ukrývají v mlze, a tak po krátkém odpočinku hned nastupujeme na túru.

Popradské pleso - první zastávka; 1300 m. Vrcholky stále není vidět, jsme svěží, naše sebevědomí vzrůstá.

Žabí potok - druhá zastávka; 1600 m. Mlha se zvedla a Tatry se nám ukázaly v celé své kráse. Stojíme v Mengusovské dolině (proboha, tak vysoko jako na Sněžce, a v dolině!?), všude kolem nás se zdvíhají hory kamení až kamsi do nebe a naše se Žabích ples je z celého výstupu nejhorší. Mokré kameny, řetězy, před očima mlhavo a marná snaha chytit již alespoň patnáctý dech. A také pevná předsevzetí „přestanu kouřit!". Šálek horkého čaje nám poněkud vrací náladu. To by bylo, když sem dopravili na zádech ledničku, abychom my to nevyšlápli! V chatě je příjemně, ale musíme dál.

V sedle Váhy nám Tatry ukázaly svou horší tvář. Během jediné minuty padla mlha, není vidět více než na dva metry. Přece to nevzdáme takový kousek před cílem. A tak lezeme dál, výš. Ještě 100 metrů, ještě 50, 20, cíl. Konečně už to dál neide, jsme nahoře, na samém vrcholku. U pamětní desky V. I. Lenina, který zde byl r. 1913, přidáme svůj kámen do symbolické mohyly a vychutnáváme pocit vítězů - vítězů nad horou, ale především sami nad sebou.

Zpáteční cesta již proběhla hladce. Vyčerpaní se vracíme do tábora. Ještě dříve, než nás definitivně přemohla únava, shodli jsme se na jednom: příští rok se do Tater určitě vrátíme!

Aleš Žejdl

Péče o mladé včelaře

Základní organizace Českého svazu včelařů v Novém Bydžově sdružuje chovatele včel z 38 obcí. Počet členů se již několik let pohybuje okolo dvou set, počet včelstev kolem dvou tisíc.

Počet chovatelů pozvolna klesá. Většina členů je staršího věku, asi polovinu tvoří důchodci. Zemře-li starší chovatel, nemá zpravidla následovníka. Mladí lidé se chovu včel věnují jen velmi zřídka. Hlavní příčinou jsou patrně jiné zájmy mládeže, občasné výkyvy v rentabilnosti chovu včel v našich podmínkách a snad i to, že včely žihadly vzbuzují respekt.

Na chov včel je nutné se dívat jako na zálibu, nesmíme v něm hledat jen hmotnou zainteresovanost. Snahou naší organizace je probudit zájem u nejmladší generace. Proto jsme v posledních dvou letech začali s přednáškovou činností. Na obou zdejších devítiletkách jsem měl hodinovou přednášku spojenou s promítáním filmů. V tomto směru mně ochotně vyšli vstříc ředitelé obou škol. Rovněž mezi učiteli jsem našel ochotné promítače, byli to s. Zahradník, s. Hronek a s. Peterová, kterým patří dík. Přednášku o chovu včel vyslechlo a filmy zhlédlo 210 žáků osmých a devátých tříd. Podobnou přednášku s filmy měl pokladník naší organizace s. učitel Melichar na ZDŠ ve Vysokém Veselí a s. Koucký ve Smidarech. Na čtyřech devítiletkách se přednášek účastnilo kolem tří set žáků. Tato cílevědomá práce probouzí u chlapců zájem. Při ZDŠ ve Smidarech byl založen včelařský kroužek. Má deset členů, kteří pečují o tři včelstva; jeho vedoucím je s. učitel Koucký. Při ZDŠ ve Vysokém Veselí vede kroužek s. učitel Melichar, v jeho péči je pět včelstev. Uvítali bychom založení dalších kroužků, zejména při devítiletkách v našem městě. Poskytli bychom jim odbornou pomoc. Základní vybavení kroužků na doporučení základní organizace poskytuje Český svaz včelařů v Praze.

Potěšilo by nás, kdyby alespoň někteří žáci ze včelařských kroužků i z řad těch, kteří vyslechli přednášky, se stali budoucími nadšenými chovateli včel a omladili tak naši organizaci. Chov včel má přece velký význam pro naše zemědělství a včelí produkty jsou velmi potřebné pro naše zdraví.

Bohumil Vrabec

Čapkova »MATKA« v podání DS Jirásek

Na závěr divadelní sezóny zařadilo Městské kulturní středisko v N. Bydžově v podání divadelního souboru Jirásek hru Karla Čapka „Matka".

Tato hra spolu s „Bílou nemocí" a prozaickým dílem „Válka s Moloky" tvoří v našem povědomí organický celek, ve kterém Čapek ve druhé polovině třicátých let citlivě reagoval na politické klima poznamenané nebezpečím fašismu. Těmito díly varoval svět před fašismem, který jako zhoubný nádor začal bujet na politickém, společenském a kulturním životě lidstva, jehož vývoj směřoval k demokracii, pokroku a spravedlivější sociální formaci. Tato díla vyzbrojovala lid poznáním, morální silou a odhodláním svést těžký a nerovný boj na obranu demokratických práv.

Čapkova „Matka" je pro režiséra i herce vždy velmi náročná. Je koncipována na konfliktu dvou principů: mužského, směřujícího k plnění nadosobních úkolů, a ženského, snažícího se silou a hloubkou mateřského citu zachovat nejzákladnější hodnoty života matky - své děti. Tento ženský - mateřský princip, soustředěný z počátku na vlastní rodinu a děti, je v závěru hry povýšen poznáním společné odpovědnosti na vysoce morální a vpravdě vlastenecký čin matky, která svého posledního syna posílá do boje na obranu země a dětí slovem: Jdi!

Zkušený režisér Zdeněk Smutný měl velice šťastnou ruku při výběru protagonistky hry, představitelky matky Jaroslavy Folbergrové. Její pojetí matky bylo pro naše diváky hlubokým uměleckým zážitkem a pro ni osobně vrchol její dosavadní herecké činnosti. Za velmi dobré herecké výkony, které dodalu hře atmosféru umělecké přesvědčivosti, patří dík Z. Smutnému, O. Kuzdasovi, ing. J. Orlovi, K. Kafkovi, J. Dušátkovi i mladému debutantovi V. Brettovi, který naznačil, že jeho herecký profil bude možná nadále různými směry ztvárňovat.

Čtyři hry letošní sezóny ukázaly, že divadelní soubor Jirásek se svými čtyřiceti členy přistupuje ke své práci s nadšením a uměleckou poctivostí. Rádi věříme, že jeho činnost i v dalších letech bude cenným přínosem pro kulturní život města.

— Tl —

Naši matriky

SŇATKY UZAVŘENÉ V ODDACÍ SÍNI MěstNV

(Aspoň jeden z partnerů je občanem našeho města.)

8. 6. 1974 — Šanc Josef, N. Bydžov — Irena Ehlová, Nový Bydžov - Zábědov
8. 6. 1974 — Ficbauer Milan, Nový Bydžov — Miloslava Divišková, N. Bydžov
8. 6. 1974 — Kučera Jaroslav, Nový Bydžov — Zdena Věřišová, Loukonosy
8. 6. 1974 — Řezníček Vít, N. Bydžov — Olga Janusová, Sloupno
22. 6. 1974 — Kofránek Karel, Nový Bydžov — Vlasta Doulíková, Starý Bydžov
29. 6. 1974 — Řeřucha Vít, Pardubice — Alena Štefanová, N. Bydžov
6. 7. 1974 — Kořínek Petr, N. Bydžov — Dana Janďurová, N. Bydžov - Zábědov
6. 7. 1974 — Štěpán Josef, Kněžičky — Lenka Smetáková, Nový Bydžov - Chudonice
10. 8. 1974 — Bílek Josef, Špindlerův Mlýn — Božena Matějcová, Nový Bydžov
10. 8. 1974 — Ing. Ant. Lauterbach, Chlumec n. C. — Anna Lauerová, Nový Bydžov
10. 8. 1974 — Háza Jaroslav, Sovenice — Matylda Molnárová, Nový Bydžov
10. 8. 1974 — Šebek Milan, N. Bydžov — Jaroslava Hrachová, Sloupno
10. 8. 1974 — Švec Karel, Roztoky — Jaroslava Redlová, N. Bydžov

ŽIVOTNÍ JUBILEA

21 občanům, kteří dovršili 80 let, byly zaslány blahopřejné listy.

Dne 24. června 1974 oslavili zlatou svatbu manželé Václav a Marie Špačkovi, bytem v N. Bydžově čp. 1203.

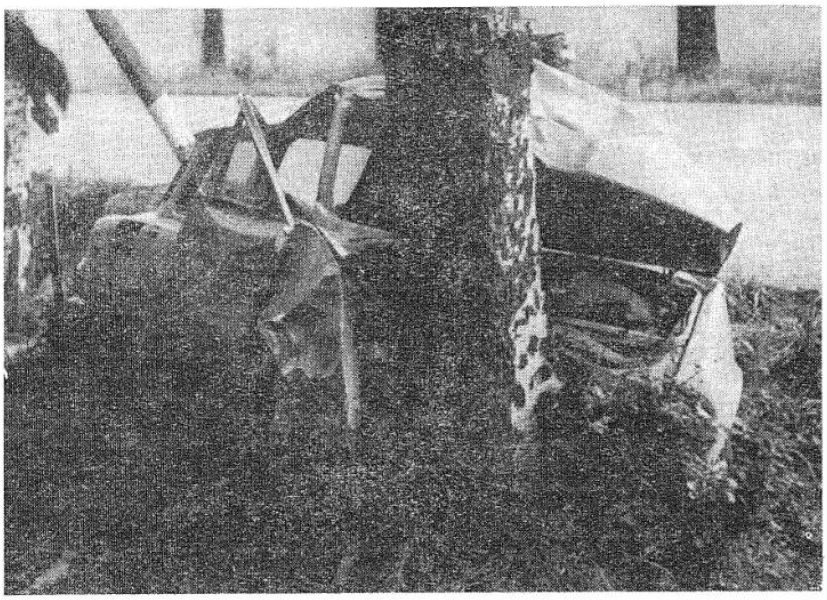
DĚTI NAROZENÉ OD 2. 4. 1974

Radek Stuchlík 2. 4. 1974, Nový Bydžov, Smetanova 1212
Vlastimil Kout 2. 4. 1974, Nový Bydžov, Osecká 755
Lenka Húzová 10. 4. 1974, Nový Bydžov, Smetanova 1281
Vojtěch Novotný 18. 4. 1974,
Jan Novotný 18. 4. 1974, Nový Bydžov, Husova 1389, dvojčata
Zuzana Antošová 23. 4. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 890
Lenka Pavlásková 26. 4. 1974 Nový Bydžov, U plovárny 1413
Lenka Volrábová 19. 4. 1974,
Miroslav Volráb 19. 4. 1974, Nový Bydžov, U mlýna 1431, dvojčata
David Drábek 24. 4. 1974, Nový Bydžov, Zahradní 479
Lenka Horová 25. 4. 1974, Nový Bydžov, Smetanova 1210
Vladimír Tyščenko 26. 4. 1974, Nový Bydžov, Jánská 1457
Olga Hamačková 1. 5. 1974, Nový Bydžov, Dvořákova 463
Jan Trnon 3. 5. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 899
Ladislav Kohout 10. 5. 1974, Nový Bydžov, Husova 1226
Renata Lakatošová 15. 5. 1974, Nový Bydžov, Smetanova 1147
Eva Matějovská 19. 5. 1974, Nový Bydžov, Mírové nám. 1146
Lenka Cyvinová 24. 5. 1974, Nový Bydžov - Chudonice 164
Jitka Janebová 22. 5. 1974, Nový Bydžov, Samota 1859
Milan Chocenský 24. 5. 1974, Nový Bydžov - Chudonice 101
Milan Broz 25. 5. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 1015
Jaroslav Melichar 26. 5. 1974, Nový Bydžov, Zahradní 428
Pavlína Janouchová 4. 6. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 629
Petr Ornst 4. 6. 1974, Nový Bydžov, Dvořákova 477
Kamila Udatná 8. 6. 1974, Nový Bydžov, U mlýna 1434
Jindřich Rygl 9. 6. 1974, Nový Bydžov, Havlíčkova 114
Romana Kodydková 9. 6. 1974, Nový Bydžov, Merendní 1867
Miroslava Maturová 9. 6. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 1021
Pavel Hánel 19. 6. 1974, Nový Bydžov, Gottwaldova 690
Dušan Krois 20. 6. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 854
Zdeněk Hataš 22. 6. 1974, Nový Bydžov, Smetanova 1253
Dagmar Klzová 21. 6. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 971
Simona Tegelová 22. 6. 1974, Nový Bydžov, Žižkova 627
Jan Frýda 24. 6. 1974, Nový Bydžov, Jánská 1479
Michal Urban 26. 6. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 892
Iva Drahokoupilová 27. 6. 1974, Nový Bydžov, Havlíčkova 52
Pavel Hrubý 27. 6. 1974, Nový Bydžov, Osecká 668
Pavel Věchet 28. 6. 1974, Nový Bydžov, Purkyňova 1519
Pavel Čížek 29. 6. 1974, Nový Bydžov, Čsl. armády 2
Pavlína Vaníčková 6. 7. 1974, Nový Bydžov, Čsl. armády 1445
Simona Ulíková 6. 7. 1974, Nový Bydžov, U plovárny 1412
Marcel Šenk 12. 7. 1974, Nový Bydžov, Revoluční 559
Markéta Kinčlová 13. 7. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 890
Lenka Krouparová 14. 7. 1974, Nový Bydžov, Ezopova 1803
Kateřina Grimová 15. 7. 1974, Nový Bydžov, Tovární 1356
Petr Svěcený 17. 7. 1974, Nový Bydžov, V ráji 1309
Zdeněk Jedlička 17. 7. 1974, Nový Bydžov, Tylova 380
Blanka Bartoušková 18. 7. 1974 Nový Bydžov, Gottwaldova 697
Lenka Řezníčková 19. 7. 1974, Nový Bydžov, Komenského 23
Jana Filipová 19. 7. 1974, Nový Bydžov, Deylova 2101
Libor Čapek 22. 7. 1974, Nový Bydžov, Revoluční 213
Petr Brunclík 24. 7. 1974, Nový Bydžov - Metličany 1092
Milan Kynčl 25. 7. 1974, Nový Bydžov, Žižkova 626
Martina Kolínská 26. 7. 1974, Nový Bydžov, Zahradní 427
Marcela Hetešová 27. 7. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 891
Jaroslav Novák 9. 8. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 898
Simona Černá 14. 8. 1974, Nový Bydžov, Dukelská 1034
Jan Bečvařík 15. 8. 1974, Nový Bydžov, Na své pomoci 182
Šárka Futerová 15. 8. 1974 Nový Bydžov, Jangmannova 1491
David Orel 16. 8. 1974, Nový Bydžov, Fučíkova 854
Anna Senková 17. 8. 1974, Nový Bydžov - Metličany 1057

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

John Jan, 2. 5. 1974, Nový Bydžov čp. 1308, stáří 78 let
Bydžovská Anna, 3. 5. 1974, Nový Bydžov, čp. 1444, stáří 88 let
Janderová Anna, 7. 5. 1974, Nový Bydžov čp. 169, stáří 78 let
Horák Karel, 9. 5. 1974, Nový Bydžov čp. 1194, stáří 84 let
Pávková Růžena, 13. 5. 1974, Nový Bydžov čp. 297, stáří 77 let
Klozová Marie, 24. 5. 1974, Nový Bydžov čp. 1599, stáří 88 let
Plachý Emil, 28. 5. 1974, Nový Bydžov čp. 821, stáří 63 let
Čejka Jan, 10. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 1259, stáří 58 let
Hliněnská Marta, 8. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 1698, stáří 86 let
Hartmanová Anna, 14. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 7, stáří 77 let
Tobolka František, 19. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 1641, stáří 70 let
Horká Anna, 21. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 1373, stáří 72 let
Procházka Ladislav, 20. 6. 1974, Nový Bydžov - Chudonice čp. 163, stáří 62 let
Limanová Anna, 30. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 1644, stáří 57 let
Vaníčková Anna, 30. 6. 1974, Nový Bydžov čp. 179, stáří 86 let
Mejstřík Antonín, 1. 7. 1974, Nový Bydžov čp. 601, stáří 86 let
Kučerová Anna, 10. 7. 1974, Nový Bydžov čp. 210, stáří 81 let
Vokálová Anna, 20. 7. 1974, Nový Bydžov, čp. 1695, stáří 66 let
Stýblo Jiří, 23. 7. 1974, Nový Bydžov čp. 1719, stáří 64 let
Řehák Václav, 25. 7. 1974, Nový Bydžov - Chudonice 1, stáří 60 let
Šimanovský Rudolf, 26. 7. 1974, Nový Bydžov čp. 1497, stáří 78 let
Řežábek Karel, 8. 8. 1974, Nový Bydžov čp. 769, stáří 73 let
Dubánková Františka, 10. 8. 1974, Nový Bydžov čp. 909, stáří 80 let
Drábková Františka, 18. 8. 1974, Nový Bydžov čp. 1105, stáří 61 let
Kohoutová Marie, 19. 8. 1974, Nový Bydžov čp. 1623, stáří 55 let
Kubištová Růžena, 25. 8. 1974, Nový Bydžov čp. 1337, stáří 75 let
Doležal Lambert, 26. 8. 1974, Nový Bydžov čp. 1648, stáří 84 let

Věra Slavíková

ALKOHOL ZA VOLANTEM

Dne 5. 7. 1974 v 5.30 hodin došlo na vozovce u Nového Bydžova v místě zvaném „V břízkách" k havarii osobního automobilu Š 110 LS.

Nezodpovědný třiadvacetiletý řidič nezvládl pod vlivem alkoholu při rychlé jízdě na rovném úseku řízení automobilu, přerazil sloup a narazil do silného kmenu břízy.

Výsledek této hazardní jízdy, jak ukazuje fotografie, je otřesný. Došlo k velmi vážnému zranění řidiče. Škoda na automobilu se odhaduje na 25 000 Kčs.

Další varovný příklad opět potvrzuje, že podnapilý řidič nepatří za volant motorového vozidla.

Bu

OHLÉDNUTÍ ZA OSLAVAMI

Ve dnech 7. a 8. června 1974 na střední zemědělské technické škole vyvrcholily oslavy 90. výročí zemědělského školství v Novém Bydžově. Na tyto významné dny se škola dlouho a pečlivě připravovala. Během necelého jednoho roku byla provedena generální oprava budovy školy a zároveň byl vybudován sportovní areál, který svým účelovým a estetickým řešením dotváří nový rámec celého objektu školy a přispívá i ke zlepšení vzhledu části našeho města.

Za konečným dílem se skrývá mnoho usilovné a soustavné práce všech zaměstnanců a žáků školy. Významnou pomoc při zvládnutí všech záměrů poskytlo i SRPŠ.

V hlavních dnech oslav jsme na škole uvítali mnoho bývalých absolventů, zástupce politického a veřejného života okresu i kraje a funkcionáře a pracovníky zemědělských závodů. Na rozsáhlé výstavě mohli poznat nejen bohatou tradici zemědělského školství na Novobydžovsku, ale i významné úspěchy socialistických zemědělských závodů v oblasti Nového Bydžova, Chlumce nad Cidlinou a Hradce Králové, s nimiž škola udržuje pravidelné kontakty. Přehlídka úspěchů našeho socialistického zemědělství byla zároveň připomenutím čtvrtstoletí zápasů o novou tvář naší vesnice.

Neméně zdařilou akcí byly sportovně branné závody s mezinárodní účastí. Vedle žáků naší školy a bydžovské učňovské školy se přeborů zúčastnili žáci SZTŠ Kukleny, SPTŠ Brezno a polské družební školy v Božkově. Sportovně branné závody se konaly na počest 30. výročí Slovenského národního povstání a staly se příkladem výchovy mládeže k internacionalismu. Slavnostní rámec oslav a závodů vhodně doplňovala hudební vystoupení dechového souboru Lesanka a polské beatové skupiny. Mladí hudebníci z Polska zaujali kultivovaností hudebního projevu a prokázali, že dobrá moderní hudba může získat lidi bez rozdílů věku i povolání.

Bylo by možno uvádět ještě další akce školy v jejím jubilejním roce. Na konečné bilancování však čas ještě nenastal. Ředitelství školy totiž na podzim ještě uspořádá další setkání absolventů se slavnostním společenským večerem. Již dnes je ale zřejmé, že jubilejní rok školy byl víc než pohledem do minulosti. Střední zemědělská technická škola v Novém Bydžově se přihlásila k nejživější současnosti a je připravena i nadále plnit náročné úkoly výchovy mladé směny našeho socialistického zemědělství.

Ing. Vlastimil Steklý

Proč jen jeden pacient?

Novobydžovská lékárna byla v loňském roce nově adaptována a v některých směrech zařízena podle nejmodernějších zásad expedice léků. Novinkou je tzv. expediční box pro výdej léků na lékařský předpis, který je řešený tak, že do něho vstupuje pouze jeden zákazník, zpravidla pacient. Tento způsob výdeje byl dosud zaveden jen v nejnovějších lékárnách a slouží zatím asi na dvaceti místech republiky. Pro své nesporné výhody bude po adaptacích zaváděn i do dalších československých lékáren.

Naši občané si již zčásti přivykli, přesto však se někdy ze strany některých pacientů vyskytnou ironické poznámky. Považujeme proto za potřebné sdělit zdravotnické důvody, pro které se tento progresivní způsob zavádí.

Někteří lidé si lékárnu pletou s obchodní sítí prodejen a neuvědomují si přitom, že lékárna je odborné zdravotnické zařízení, ve kterém na lékařský předpis vydává lék vysokoškolsky vzdělaný lékárník. Současně s výdejem musí překontrolovat i správnost předepsaných dávek a případnou vzájemnou nesnášenlivost předepsaných léků. K této odborné práci potřebuje nejen příslušné znalosti, ale i dostatek pracovního klidu a plné soustředění. Jednání pouze s jedním pacientem bezesporu značně k tomuto klidu přispívá. Navíc je vyloučeno, aby došlo k záměně léků, jak se to někdy mohlo stát při tradičním předkládání receptů dvěma pacienty najednou. To je tedy důvod první. Druhým důvodem je zdravotnická etika vůči pacientovi. Jsou různé nemoci, nezřídka i takové, kdy pacient nemá zájem na tom, aby kdekdo o nich věděl. Není žádoucí, aby při expedici léků byl další pacient, který vyslechne někdy i důvěrné pokyny lékárníka; někdy tato přítomnost brání dotazu pacienta. Lékárník je vázán mlčenlivostí, pacient v řadě nikoliv. Proto je slušné a ohleduplné vůči pacientovi, aby svůj lék obdržel důvěrně. Nový způsob výdej léků nikterak nezpomaluje, spíše naopak. A protože sortiment léků se neustále obohacuje o účinnější léky, není ani zrychlení výdeje fakt zanedbatelný. V zájmu nemocných je, aby léky byly vydány včas, v klidu a s největší odborností.

PhMr. Mirko Petrovič

NOVOBYDŽOVSKÝ ZPRAVODAJ. - Vydává Městské kulturní středisko v Novém Bydžově nepravidelně čtyřikrát do roka. Řídí redakční rada, odpovědný redaktor Josef Trejbal. Povoleno odborem kultury ONV v Hradci Králové pod čj. 2118/72. Tisknou VČT, n. p., provoz 14 Nový Bydžov. Náklad 1000 výtisků.

Uzávěrka příštího čísla Zpravodaje je 8. 11. 1974.